

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

DVOJTÝŽDENNÍK MESTA BANSKÁ ŠTIAVNICA

25. september 2025

číslo 17

ročník XXXVI

cena 0,70 €

Pocty

Salamandrovým dňom
2025
str. 5 - 7

Plávanie

v SZŠ
Guliver
str. 7

Záujmová

krúžková
činnosť
str. 15

Salamandrové dni 2025

Tohtoročné najvýznamnejšie tradičné mestské slávnosti Salamandrové dni 2025 sa uskutočnili v dňoch 11. - 13.9.2025.

O ich čoraz väčšom mimoriadnom rezonovaní na Slovensku i v zahraničí svedčí aj tá skutočnosť, že sa ich zúčastnili mimoriadne vzácní hostia zo Slovenska, ale aj zo zahraničia. Boli nimi: apoštolský nuncius na Slovensku Mons. Nicola Girasoli, prezident SR Peter Pellegrini, europoslanec Branislav Ondruš, poslanci NR SR Ľubica Laššáková a Richard Eliáš, podpredseda vlá-

Vzácní hostia pred radnicou FOTO MICHAL KRIŽ

dy SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku Peter Kmec, podpredsedníčka vlády SR a ministerka hospodárstva SR Denisa Saková, podpredseda vlády SR a minister ŽP SR Tomáš Taraba, minister spravodlivosti SR Boris Susko, minister zdravotníctva SR Kamil Šaško, minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Richard Takáč, štátny tajomník MH SR Szabolcs Hodosy, štátny tajomník MK SR Mário Maruška, štátni tajomníci MŽP SR Štefan a Filip Kuffa, štátny tajomník MCRŠ Martin Krnáč, generálny tajomník služobného úradu MŽP SR Marek Chovan, **13.str.**

Podakovanie primátorky mesta za Salamandrové dni 2025

Salamandrové dni 2025 sú úspešne za nami, vďaka všetkým tým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na ich organizácii a bezproblémovom priebehu.

Dovoľte mi, aby som sa poďakovala všetkým organizátorom programu Salamandrových dní 2025, ako aj všetkým aktérom, ktorí pomáhali pri jeho organizovaní a prispeli k jeho úspešnému priebehu: Banskostiavnicko-hodrušskému baníckemu

spolku, Slovenskému banskému múzeu, Združeniu baníckych spolkov a cechov na Slovensku, Slovenskému banskému archívu, Slovenskej banskej komore, vedeniu všetkých stredných škôl v našom meste ako aj študentom, bez ktorých si Salamandrový sprievod nevieme predstaviť, zamestnancom oddelenia kultúry, športu a mediálnej komunikácie, zamestnancom oddelenia regionálneho rozvoja a medzinárodných vzťahov, ako aj ostatným zamestnancom mestského úradu,

Podpis Memoranda o spolupráci s OMBKE FOTO MICHAL KRIŽ

12.str.

INZERCIA

Utorok 30.9. o 18.30 h

Letopis

Dokument, 71 min., P, vstupné: 6€.

STAVMAT BŠ

STAVEBNINY

STAVMAT Banská Štiavnica, s.r.o.

Predajňa stavebnín
Horná Huta 42
tel.: 0918 624 835

Otváracie hodiny
po - pia: 7:00 - 15:30 hod.

POSKYTUJEME ZĽAVY OD 10 do 25%

z programu
primátorky**16.9.**

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

- Riešenie právnych vecí mesta.

17.9.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

- Účast na konzultačnom stretnutí k príprave programu Miestny rozvoj založený na kultúre- podporený z Finančného mechanizmu EHP a štátneho rozpočtu SR.

- Pracovné rokovanie so zástupcami spoločnosti Mestské lesy Banská Štiavnica, spol. s r.o.

- Pracovné stretnutie so štátnym tajomníkom MIRRI SR Richardom Maračekom.

18.9.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

- Pracovné rokovanie k činnosti sociálneho podniku SPOMBS, s. r. o.

19.9.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

- Pracovné rokovanie k činnosti sociálneho podniku SPOMBS, s. r. o.

20.9.

- Občiansky obrad – sobáš.

22.9.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

- Redakčná rada VIO TV.

- Redakčná rada ŠN.

23.9.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Štiavničania, Štiavnica, médiá a súvzťažnosti

3.9. v Rádiu Regina viackrát odznelo, že Technická univerzita vo Zvolene bola zaradená do rodiny najvýznamnejších svetových univerzít ako 1. na Slovensku s výnimočnými environmentálnymi aktivitami. K tomu len dodávam, že od r. 1994 je súčasťou tejto univerzity aj banskostiavnická Katedra UNESCO pre environmentálne vedomie a trvalo udržateľný rozvoj, 1. katedra svojho druhu na svete. **3.9.** v Rádiu Devín od 22.00 – 23.00 h bola uvedená mimoriadne sugestívna hra Exštiavničana Karola Horáka o 3 košických mučeníkoch. **6.9.** v Rádiu Regina od 20.00 – 21.00 h bol zostrih galakonzertu 33. ročníka celoštátnej súťaže detí a mládeže „Zlatý slávik 2025“. Vynikajúci úspech v tejto súťaži dosiahla žiačka ZUŠ v B. Štiavnici Hana Kminiaková, ktorá sa v 1. kategórii umiestnila ako druhá. Úprimne blahoželáme našej „striebornej slávici“ a veríme, že sa od nej dočkáme ešte ďalších výraznejších úspechov. **8.9.** v Rádiu Devín od 14.10 do 14.40 h bola v Rádiu Devín reportáž o pripravovanom pouličnom divadle Ampliόν, ktoré bude v B. Štiavnici a okolí 19.-20.9. **11.9.** v Rádiu Regina o 14.00 h hovoril PhDr. Peter Šemoda, náčelník MsP o testovaní nového vozidla pre potreby MsP. Výnimočná pozornosť bola venovaná v celoslovenských médiách tohtoročným Salamandrovým dňom 2025 v dňoch 11.-13.9.

Dôležité je, že neušli pozornosti slovenských médií, pre ich množstvo však nie je možné sa im venovať jednotlivo v našich novinách, navyše aj preto, že toto číslo ŠN bude v podstate venované podrobnému priebehu Salamandrových dní. **12.9.** v Rádiu Slovensko v relácii Otvorene od 17.05 – 17.30 h. bol hosťom diplomat a poradca premiéra pre otázky národnej bezpečnosti Miroslav Lajčák. Jeho obdivuhodná diplomatická a politická kariéra sa začala formovať už na banskostiavnickom gymnázii, kde absolvoval štúdium pre prípravu študentov na štúdium v zahraničí. Nikomu zo Slovákov sa nepodarilo zatiaľ to, čo jemu, že bol predsedom Valného zhromaždenia OSN a kandidoval aj na generálneho tajomníka OSN, nehovoriac o tom, že vykonával aj viaceré diplomatické misie a bol aj ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. **14.9.** v Rádiu Regina od 17.00 – 18.00 h bola reportáž o festivale Infantum v Hájovni na Červenej studni, ktorá bola venovaná starým archaickým, slovenským slovám a výrazom. **18.9.** vo viacerých médiách odznelo, že v tento deň v r. 1885 sa narodil vo Sv. Antone katolícky biskup Michal Buzalka. V r. 1951 bol protizákonne odsúdený na doživotie. V súčasnosti prebieha proces jeho blahorečenia.

Ján Novák

Pod'akovanie primátorky mesta za Salamandrové dni 2025

§1.str. zamestnancom Technických služieb, m. p., koordinátorom a aktívnym pracovníkom malých obecných služieb, ktorí sa postarali o technické zabezpečenie a o čistotu mesta, mestskej polícii a OO Policajného zboru Banská Štiavnica, ktorí dbali o bezpečnosť a poriadok v meste počas Salamandrových dní 2025. Osobitne by som sa chcela poďakovať Mgr. Jánovi Petríkovi, Mgr. Petrovi Danášovi, Ivete Petrikovičovej a Štefanovi Lackovi, všetkým účinkujúcim v Salamandrovom sprievode, ako aj účinkujúcim v ostatných programoch. Moja veľká vďaka patrí aj všetkým ďalším ľuďom, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k organizácii týchto mestských slávností. Salamandrové

dni 2025 by sa nemohli uskutočniť bez podpory sponzorov, ktorým tiež ďakujem za to, že si ctia banícke tradície a ich udržiavanie. Výraznú finančnú podporu sme v tomto roku získali od spoločnosti TIPOS, Slovakia Travel, Fondu na podporu umenia, ale aj US Steel Košice. Spolu išlo o sumu 34 000 €, ktorá umožnila nielen väčší zážitok zo sprievodu a kvalitnejší kultúrny program, ale aj lepšiu propagáciu a prezentáciu Salamandrových dní. Samozrejme, ďakujem aj všetkým návštevníkom, ktorí počas podujatia zavítali do Banskej Štiavnice.

Dovidenia na Salamandrových dňoch 2026!

Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

z programu
primátorky

- Účast na 12. zasadnutí Rady ZMOS.

24.9.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

- Riešenie majetkových vecí mesta.

- Obhliadka miestnych komunikácií.

25.9.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

- Účast na zastupiteľstve BBSK v Brezne.

26.9.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

- Riešenie výstavby vodovodu Banky a kanalizácií v starom baníckom osídlení.

27.9.

- Občiansky obrad – sobáš.

Viera Lauková

Primátorská kvapka krvi 2025

Milí čitatelia, srdečne Vás pozývame na dobrovoľné darovanie krvi pod záštitou primátorky mesta Nadeždy Babiakovej „**Primátorskú kvapku krvi**“, ktorá sa uskutoční v kultúrnom centre v stredu, **8. októbra 2025, od 8.00 – 10.00 h.** V prípade záujmu sa nahláste na odd. regionálneho rozvoja a medzinárodných vzťahov: 045/694 96 54 alebo na SČK – Banská Štiavnica: banskastiavnica@redcross.sk, 0904 102 373. Ďakujeme! Pred samotným odberom nejedzte a poriadne sa zavodnite!

MsÚ

Oznam

V prípade, že nestíhate realizáciu obnovy vášho rodinného domu do 30. septembra 2025, môžete podať žiadosť o predĺženie termínu realizácie až do marca 2026. Vzor žiadosti nájdete na stránke: Obnovdom.sk | Obnova rodinných domov | SAŽP.

MsÚ

Salamandrové dni 2025

Š1.str. generálny tajomník služobného úradu MCRŠ SR Július Ernek, dekan Fakulty BERG TU Košice a predseda predstavenstva Slovenskej banskej komory Michal Cehlár, predseda HBÚ Erich Veselényi, predseda Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska Erik Sombathy, poslanci MsZ, dekan RK cirkvi Norbert Ďurdík, Richard Kaňa, predseda Banskostiavnicko-hodrušského banického spolku, predstavitelia viacerých celoslovenských podnikov, združení, odborov, spolkov a cechov, inštitúcií a organizácií, primátori miest a starostovia obcí a mnohí ďalší vzácní hostia, priatelia, priaznivci Banskej Štiavnice a, samozrejme, aj v najhojnejšom množstve naši spoluobčania. Salamandrové dni 2025 sa začali vo štvrtok 11.9. v Slovenskom banskom múzeu v Kammerhofe Seminárom k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici a predstavením nových publikácií, večer tradičným šachtágom v kultúrnom centre a pokračovali v piatok 12.9. ďalšími podujatiami. Boli to: Valné zhromaždenie SBK, Deň otvorených dverí v SBA pri príležitosti 75. výročia založenia Slovenského banského archívu, Salamandrové fánanie v expozíčne sprístupnenej dedičnej štólne Glanzenberg, Burza minerálov v aule SŠ S. Mikovíniho.

V Kostole sv. Kataríny sa konalo od 12.00 h už tradičné slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva aj za účasti vzácných hostí, ako aj našich spoluobčanov spojené s už tradičným odovzdávaním ocenení pre osobnosti, ktoré sa najviac pričínili v predchádzajúcom období o rozvoj a zviditeľnenie nášho mesta doma i v zahraničí. V úvodnom vystúpení privítal všetkých účastníkov dekan Farnosti Banská Štiavnica Norbert Ďurdík. Podujatie otvoril a všetkých významných hostí privítal zástupca primátora mesta Peter Ernek a samotný program uvádzal Peter Dánáš. Slávnostný prejav predniesla primátorka mesta Nadežda Babiaková, ktorý v plnom znení uverejňujeme v tomto čísle ŠN. Ako prvý hosť vystúpil s príhovorom apoštolský nuncius na Slovensku Mons. Nicola Girasoli, ktorého príhovor taktiež uverejňujeme v tomto čísle. Ďalším hosťom, ktorý vystúpil bol predseda vlády SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku Peter Kmec. Aj jeho prejav uverejňujeme v plnom znení.

V ďalšom programe odovzdala ocenenie mesta primátorka nášho mesta nasledovným osobnostiam: dekanke Fakulty BERG TU Košice Ivete Vaskovej- Cenu za záchranu kultúrneho dedičstva a rozvoj mesta, za dlhodobé a pravidelné zviditeľňovanie Banskej Štiavnice a šírenie jej dobrého mena na Slovensku aj v zahraničí a za aktívne zachovávanie nehmotného kultúrneho dedičstva štiavnického regiónu vo forme akademických tradícií Baníckej akadémie v Banskej Štiavnici.

Ďalší ocenení boli už len Štiavničania, a to: Výročné ceny mesta odovzdali: Andrejovi Ebertovi, za rozvoj a zachovávanie kultúrnych tradícií, reprezentáciu mesta doma aj v zahraničí, za organizáciu a pomoc pri kultúrno-spoločenských podujatiach a celoživotnú prácu pre mesto Banská Štiavnica a v prospech jeho občanov, Emílii Jányovej Lopusníkovej za úspešné vedenie Územného spolku Slovenského Červeného kríža Banská Štiavnica pri získavaní finančných prostriedkov na jeho činnosť v oblasti poskytovania prvej pomoci, humanitárnej pomoci a sociálnej starostlivosti pre obyvateľov Banskej Štiavnice a Renáte Mikulásovej, za dlhoročnú prácu v oblasti stredoškolského vzdelávania a rozvoja stredného školstva v našom meste, Cenu primátorky mesta odovzdali: Slavomírovi Líškajovi, za doterajšiu spoluprácu pri plnení a koordinovaní dôležitých úloh na území mesta, Michalovi Pikovi, za dlhoročný zodpovedný prístup pri plnení úloh v prospech občanov mesta, Petrovi Machavovi za prácu v pro-

spech mesta a jeho obyvateľov, Jozefovi Megovi za prácu v prospech mesta a jeho obyvateľov a Územnému spolku Slovenského Červeného kríža Banská Štiavnica- za doterajšiu spoluprácu a koordináciu pri plnení dôležitých úloh na území mesta a za prácu v prospech mesta a jeho obyvateľov. Za ocenených sa poďakovala Iveta Vasková.

V rámci slávnostného zasadnutia MsZ sa uskutočnil podpis Memoranda medzi Mestom Banská Štiavnica a Združením baníctva a hutníctva v Maďarsku ohľadom ďalšej spolupráce. V ďalšej časti programu bola primátorka mesta odovzdaná z Maďarského národného archívu v Budapešti kópia dokumentu z 11.1.1275, v ktorom richtár mesta Banská Štiavnica a 12 prisázných odovzdávajú Dominikánom Kostol sv. Mikuláša (v súčasnosti farský Kostol Nanebovzatia Panny Márie). Darovacia listina obsahuje najstaršiu mestskú pečať Banskej Štiavnice a aj vtedajšie banícke nástroje. Táto mestská pečať je najstaršou mestskou pečaťou v Európe, na ktorej sú vyobrazené banícke nástroje. O hudobný doprovod a príjemnú atmosféru sa počas podujatia postarali spevokol Štiavničian, operný spevák Stanislav Bartko, ktorí zožali spolu s účinkujúcimi Dankou Modranskou, Helenou Miklošikovou z AMU BB a huslistkou Martinou Výbohouvou zaslúžený aplauz a Bratstvo štiavnických facigerov.

Poobede od 14.30 h sa konali v Kostole sv. Kataríny celoštátne oslavy Dňa baníkov, hutníkov, geológov, a naftárov spojené s odovzdávaním rezortných vyznamenaní zástupcami MH SR a MŽP SR, na ktorých sa zúčastnili podpredsedníčka vlády SR a ministerka hospodárstva SR Denisa Saková za MH SR, minister Tomáš Taraba za rezort MŽP SR, dekan Fakulty BERG TU Košice a predseda predstavenstva Slovenskej banskej komory Michal Cehlár a Zväz hutníctva, ťažobného priemyslu a geológie SR zastupoval Milan Veselý. Vyznamenania odovzdávali zástupcovia rezortov a Erik Sombathy. Na zasadnutí prehovoril aj prezident SR Peter Pellegrini, ktorého prejav v plnom znení uverejňujeme taktiež v tomto čísle.

Z Kostola sv. Kataríny sa účastníci osláv presunuli pred budovu radnice, kde sa konal akt vztyčenia zástavy Organizácie miest svetového dedičstva, ktorý vykonal prezident SR v prítom-

nosti všetkých zúčastnených. Prezidentova návšteva pokračovala fánaním do štólne Glanzenberg, kde mu bola pri tejto príležitosti odhalená pamätná tabuľa.

Vyvrcholením Salamandrových dní bol už tradične Banskostiavnický Salamander, ktorý začal o 19.00 h. a prechádzal zo sídliska JUH do centra mesta po Nám. sv. Trojice. Zúčastnili sa ho aj vzácní hostia zo Slovenska, ale aj zo zahraničia, a to z ČR, Poľska, Maďarska, Rakúska a ďalších krajín. O jeho kultúrno-historickom význame svedčí aj to, že je zapísaný v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Počas celého dňa 12.9. bol už od 10.00 h až do neskorých večerných hodín bohatý kultúrno-spoločenský program na Nám. sv. Trojice, ktorého súčasťou bol aj tradičný salamandrový jarmok. Program moderoval Erik Forgáč. Na salamandrovom pódiu vystúpili: DFS Radosť, skupiny Basawell a Kapre. Večer po salamandrovom sprievode vystúpili kapely s jedinečnou fúziou balkan beats, gypsy music, reggae a world music Malalata, začo si vyslúžila burácajúci potlesk s prídavkom. Bodkou večera bol koncert Samo Tomeček & Milujem Slovensko Band, ktorí všetkým prítomným svojím vystúpením spríjemnili jedinečné chvíle. Záver patril ohňovej šou v podaní Stredovekého spolku rytierov Vir Fortis. V dobrej nálade sa účastníci mestských osláv mohli spokojne vrátiť domov.

V sobotu 13.9. pokračoval program pre deti Detským Salamandrovom na Nám. sv. Trojice s Forgim. Na pódiu sa predstavili: divadlá Profesor Hemisféra Show & Workshop, Turecký ostrov, Zobúdzanky, Scénické čítanie: Veselé rozprávky alebo čím sa bavili naši predkovia, s folklórom a tradíciami, prišiel DS Permoník z MŠ 1. mája a s hudobným vystúpením Pereceský banícky koncertný dychový orchester a skupina Hills Bros. Záver patril rapovej formácii Pil C. SBM pripravilo montážnu vychádzku s odborníkom Moderštolníanske baníctvo s putovaním po stopách zaniknutých lokalít.

Salamandrové dni 2025 sú za nami. Boli mimoriadne úspešné a pevne veríme, že tomu bude minimálne tak aj na Salamandrových dňoch 2026! Takže, vzácní naši hostia, ako aj naši spoluobčania, dovidenia o rok.

Michal Kríž

Príhovor primátorky mesta v Kostole sv. Kataríny

k Salamandrovým dňom 2025!

Vaša Excelencia Mons. Nicola Girasoli, vážený pán podpredseda vlády SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku Peter Kmec, vážený pán minister spravodlivosti SR Boris Susko, vážený pán minister zdravotníctva SR Kamil Šaško, vážený pán europoslanec Branislav Ondruš, vážená pani poslankyňa NR SR Ľubica Laššáková, vážený pán štátny tajomník Ministerstva hospodárstva SR Szabolcs Hodosy, vážený pán štátny tajomník Ministerstva kultúry SR Mário Maruška, vážený pán štátny tajomník Ministerstva cestovného ruchu a športu SR Martin Krnáč, generálny tajomník služobného úradu Ministerstva cestovného ruchu a športu SR Július Ernek, predstaviteľia štátnej správy a samospráv, predstaviteľia univerzít a vysokých škôl, ctení hostia, vážení poslanci Mestského zastupiteľstva v Banskej Štiavnici, moji milí Štiavničania, dámy a páni!

S úprimnou radosťou vás vítam v tomto historickom chráme svätej Kataríny pri príležitosti našich každoročných Salamandrových dní, ktoré spájajú našu minulosť s prítomnosťou, ale aj budúcnosťou. Na dnešnom slávnostnom zasadnutí MsZ sa okrem najvzácnejších hostí zúčastňujú aj zástupcovia významných banských a hutníckych spoločností, predstaviteľia vedeckých ústavov, univerzít, vysokých škôl, renomovaných celoslovenských inštitúcií a firiem, ale aj naši zahraniční hostia z ČR, Maďarska, Rakúska a Poľska. Je mi ctou Vás všetkých čo najsrdečnejšie privítať v našej svetoznámej historickej Banskej Štiavnici a popriať Vám pekné chvíle. Rok 2025 je pre nás výnimočný. Pripomíname si 750. výročie vydania mestskej listiny, ktorú zdobí pečať Banskej Štiavnice. Nie je to obyčajný voskový odtlačok, nie je to len starobylý dokument. Je to prvé známe zobrazenie baníckych nástrojov na svete v mestskej pečati – a tým aj večný symbol mesta, ktoré už v 13. storočí zažiarilo ako svetlo banického umenia a poznania. Táto pečať k nám prehovára naprieč stáročiami: pripomína, že práve tu,

v srdci Štiavnických vrchov, bola napísaná jedna z prvých kapitol príbehu svetového baníctva.

Od posledného Salamandra sme urobili ďalší významný krok v revitalizácii mesta: obnovili sme niektoré historické budovy po ničivom požiari, začali sme s realizáciou rekreačných aktivít v lokalite Červená studňa, investovali sme do viacerých kultúrnych a zážitkových projektov, posilnili infraštruktúru pre udržateľný turizmus, upravili niektoré cesty a schodišťa. Vieme, že je ešte pred nami veľa práce – naše mestské centrum potrebuje ďalšie riešenia dopravy a parkovania, ale tiež ďalšie kvalitné služby pre obyvateľov aj návštevníkov a dôslednú ochranu našich prírodných a kultúrnych skvostov v pamiatkovej rezervácii.

Mestská pamiatková rezervácia Banská Štiavnica bola vyhlásená v roku už v r. 1950 ako prvá pamiatková rezervácia na Slovensku, ale i vtedajšom Československu. Dôvodom bolo mimoriadne historické a architektonické bohatstvo mesta spojené hlavne s niekdajším baníctvom, hutníctvom a lesníctvom, ktoré malo výrazný vplyv nielen na Slovensku, ale aj v iných končinách sveta. V samom centre nášho historického mesta je práve tento vzácny neskorogotický chrám, ktorý ťahá v súčasnosti ako magnet svojich návštevníkov, ktorí sa v sústreďených kruhoch pohybujú celým historickým centrom, potom po strmých uličkách Paradajzu a Glanzenbergu, prechádzajúc postupne do blízkych obcí. Na chvíľu sa zastaví pri niektorom z našich historických tajchov, vo Svätom Antone, na Piargu či v Hodruši a potom v ideálnom prípade putujú celou kaldereou najväčšieho karpatského stratovulkánu, nevynechajúc výstup na Kalváriu a magické, legendami opradené Sitno. Magnetickým stredom tohto regiónu, tejto bývalej sopečnej kaldery s priemerom okolo 20 kilometrov, je však v každom prípade Radničné námestie a na ňom tento neskorogotický architektonický skvost.

Aký to bol len úzkostný a panický strach, keď 18. marca 2023 začali šľahať zlovestné plamene z blízkeho meštianskeho domu a hrozilo, že sa aj tento kostol stane obeťou požiaru, tak ako ďalších šesť budov, kto-

Slávnostný prejav primátorky mesta FOTO MICHAL KRÍŽ

ré oheň postupne zachvátil. Mesto sa ocitlo v plameňoch a keby sa zapálil tento chrám a blízky Slovenský banský archív, škody by boli nevyčísliteľné a doslovne nezvratné. Len tak - tak sme unikli skaze. Utrpenie a nešťastia však pôsobia ako taviaca pec, ktorá oddeľuje pravú hodnotu od bezcenného. Aj nás, Štiavničanov, táto udalosť niečo naučila. Pri obnove vzácných historických objektov na Námestí sv. Trojice, sme my, zamestnanci samosprávy, ale aj pamiatkari, stavebníci, architekti, reštauratori a ďalší odborníci pochopili, aká náročná je obnova pamiatok, ktoré všetky sú zapísané v Zozname svetového dedičstva UNESCO. Nedokážeme ju zrealizovať z vlastných zdrojov, a preto je nevyhnutné, aby štát dôsledne plnil svoju úlohu ochrancu, ku ktorej sa zaviazal. Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva prijatý v roku 1972 v Paríži, zaviedol pojem svetové dedičstvo. Ide o kultúrne a prírodné pamiatky, ktoré majú univerzálnu hodnotu. Bol vypracovaný prvý Zoznam svetového dedičstva. Dohovor zaväzuje signatárske štáty k starostlivosti a ochrane týchto pamiatok na vlastnom území. Slovenská republika sa stala zmluvnou stranou dohovoru 31. marca 1993. A už o niekoľko mesiacov - 11.12.1993 historické mesto Banská Štiavnica a tie najvzácnejšie technické pamiatky v našom meste a jeho okolí boli zapísané

do najprestížnejšieho celosvetového Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Áno, je to tak, záväzky sa musia plniť, preto sú záväzkami. A ja využívam túto príležitosť na mimoriadne zdôraznenie a pripomenutie povinnosti štátu pomáhať revitalizovať Banskú Štiavnicu. Potrebujeme revitalizáciu kultúrneho dedičstva, nielen na úrovni technickej architektonickej obnovy, ale aj v smere rôznych inovácií, kultúry a turizmu. Potrebujeme nielen rekonštrukcie strešných krovov, fasád, sanácie vlhkosti, reštaurovanie malieb a historických detailov, ale nevyhnutne aj následné oživovanie historických objektov pre nové funkcie - kultúrne centrá, zážitkové priestory a podobne. Zapojenie dobrovoľníkov, darcov, súkromného sektora a medzinárodných zdrojov do financovania obnovy rozhodne nestačí. Vďaka statusu UNESCO je mesto pod prísny dohľadom aj ochranou, čo by malo nútiť štát pomáhať v obnove kvalitne, systematicky a hlavne štedro. Ide nám o premenu mesta na živý priestor, ktorý si ctí históriu a zároveň ponúka nové zážitky a perspektívy pre budúcnosť. Štát jednoducho musí pre naplnenie Dohovoru vytvárať podmienky, a to v prvom rade ekonomické a nie zrušiť systém vyčlenenia finančných prostriedkov v štátnom rozpočte pre lokality UNESCO.

Príhovor primátorky mesta

v Kostole sv. Kataríny k Salamandrovým dňom 2025!

Š4.str. Je potrebné zabezpečiť osobitné financovanie cestou štátneho rozpočtu pre Banskú Štiavnicu, ale aj pre všetky ďalšie lokality UNESCO na Slovensku.

Ctení naši hostia, vážení poslanci MsZ, vážení prítomní, moji milí Štiavničania!

V dnešný slávnostný deň oceňujeme aj tých, ktorí prispievali a prispievajú svojím nespochybniteľným dielom k dobrému životu našej komunity. Stalo sa už každoročnou tradíciou, že na tomto slávnostnom zasadnutí MsZ sú udeľované výročné ceny mesta tým osobnostiam, ktoré sa výnimočným spôsobom zaslúžili o rozvoj Banskej Štiavnice, zviditeľnenie a šírenie jej dobrého mena v SR i vo svete. Ich práca je pre nás vzorom a inšpiráciou. Úprim-

ne všetkým oceneným blahoželám v mene mojom, v mene poslancov MsZ, ako aj v mene všetkých občanov nášho mesta.

Môžeme si na záver položiť otázku: Kam smeruje Banská Štiavnica ďalej? Aj keď výsledný vektor pohybu je vždy výsledkom viacerých, a niekedy dokonca protichodných síl, predsa len sa dajú nájsť styčné body, spoločné ciele, na ktorých je dôležité nájsť zhodu. Naším spoločným cieľom by malo byť predovšetkým pokračovať v obnovách a revitalizácii pamiatok, vracañ im živého ducha, aby neboli len múzeami, ale živými organizmami preteplenými skutočným plnohodnotným občianskym životom. Mali by sme rozhodne podporovať všetky inovácie, kultúrne projekty a turizmus, ale tak, aby sme rešpektovali trvalého obyvateľa mesta a jeho

potreby. Chceme rozhodne vytvárať priateľské prostredie pre rodiny, mladých aj seniorov, a byť mestom, kde sa história spája s moderným životom.

Nech sú aj tohoročné Salamandrové dni oslavou našej histórie, našej komunity a našich spoločných plánov. Nech nám pripomínajú, že tak ako kedysi baníci a hutníci tvárnili a spracovávali vzácne kovy a horniny, aj my môžeme tvoriť budúcnosť Banskej Štiavnice – pevne, múdro a s odvahou. Ďakujem vám všetkým za vašu prácu, podporu a lásku k nášmu mestu. Spoločne dokážeme, že Banská Štiavnica zostane miestom, na ktoré budeme všetci hrdí. Prajem vám krásne Salamandrové dni 2025!

Zdar Boh!

Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

Príhovor apoštolského nuncia

na Slovensku

Vážený p. podpredseda vlády, vážení páni ministri, vážená pani primátorka Nadežda Babiaková, vážení poslanci MsZ, vážený p. farár, dekan Norbert Ďurdik, dobrý deň!

Som veľmi rád, že som tu dnes s Vami na tomto slávnostnom zasadnutí MsZ. Je pre mňa veľkou ctou, že som tu dnes spolu s Vami v tomto krásnom historickom umeleckom meste Banská Štiavnica, a že sa zúčastňujem tohoto slávnostného zasadnutia MsZ v tomto nádhernom Kostole sv. Kataríny pri príležitosti Salamandrových dní 2025. Bol som veľmi hlboko zasiahnutý, keď som čítal knihu o Vašom krásnom meste Banskej Štiavnici, o nerastnom bohatstve tohto teritória, ktoré už stáročia práve vďaka baníckemu priemyslu a rôznym vedám a technológiám a vzdelaniu, ktoré urobili toto mesto známym nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. V tento veľmi významný deň, lebo tento Kostol sv. Kataríny bol konsekrovaný pred 525 rokmi. A všetky tie krásne pamiatky inšpirovali UNESCO, aby zapísali toto mesto na Zoznam svetového dedičstva. Je veľmi dôležité udržiavať si tradície a sláviť tú slávnú minulosť,

Prejav Mons. Nicolou Girasoliho v Kostole sv. Kataríny FOTO MICHAL KRÍŽ

ale aj súčasný život tohto mesta. A práve toto výročné slávenie každoročne Salamandrových dní je dôležitou príležitosťou, aby všetci boli zahrnutí, zvlášť mladí ľudia v tom, že môžu obnoviť tie radostné úspechy minulosti, ale aj posilniť svoju väzbu k mestu a pozeráť sa dopredu s nádejou do budúcnosti na úspešnú budúcnosť Banskej Štiav-

nice. Tak ako sú dobre zakorenené v pôde, tak môže to byť nádej, že nové vetvy budú cez občanov mesta, zvlášť cez mladé generácie rásť. Ďakujem a kráčajme ďalej s rovnakým entuziazmom a buďte hrdí nato, že ste občanmi tohto mesta. Nech žije Slovensko, nech žije Banská Štiavnica!

Mons. Nicola Girasoli

kam v BŠ
a okolí?

2. - 30.9. (utorok- sobota).

Vnuk a dedo. Umelecký diálóg o krásach Slovenska. Galéria J. Kollára, Nám. sv. Trojice 8, BŠ, 9.00 – 17.00 h

3. - 30.9. (streda – sobota).

125 rokov múzejníctva. Fotografická výstava. Starý zámok, Starozámocká 11, BŠ, 9.00 – 17.00 h

26.9. Medzi dolinami medzi vrškami + DJ set The future sound of Slovakia. Premietanie s hudobnou produkciou. Hájovňa-Červená studňa, Nad Rozzgrundom 1, BŠ, 17.00 h

26.9. Robert Redford. Diskusia s teoretikom popkultúry. Eleuzína, Horná ružová 1, BŠ, 18.00 h

26.9. Viktor Ori a XCES (solo). Koncert. Art Café, Akademická 2, BŠ, 20.00 h

26.9. Peter Juhás. Koncert. Ruin Bar, Nám. sv. Trojice 5, BŠ, 20.30 h, rezervácie: www.ruina.sk, 0911 470 896

27.9. Slavko a Radko. Koncert. Ruin Bar, Nám. sv. Trojice 5, BŠ, 19.30 h, rezervácie: www.ruina.sk, 0911 470 896

3.10. Vedatour /Vedátor. Beseda s poprednými slovenskými vedcami. Art Café, Akademická 2, BŠ, 18.00 h

3.10. Degustačná večera Japonsko. Ochutnávka japonskej gastronómie, Ruin Bar, Nám. sv. Trojice 5, BŠ, 19.00 h, rezervácie: www.ruina.sk, 0911 470 896

4.10. Jozef Kíncel. Koncert. Ruin Bar, Nám. sv. Trojice 5, BŠ, 19.00 h, rezervácie: www.ruina.sk, 0911 470 896

10.10. Benefičný večer pre SČK Banská Štiavnica. Kultúrny dom Svätý Anton, 17.00 h

Zmena programu vyhradená!

OOCR Región Banská Štiavnica

Oznam

Informačné centrum mesta Banská Štiavnica oznamuje, že lístky na kultúrne podujatia a koncerty sú v predaji a môžete si ich zakúpiť na Nám. sv. Trojice 1.

Otvorené:

po-so: 8.00 – 16.00 h

ne: zatvorené

Kontakt: 045/6949653,

ic@banskastiavnica.sk

IC BŠ

farské
okienko

Mesiacektóber je mesiacom úcty k Panne Márii a tiež mesiacom ružence, ktorý sa budeme modliť v kostole vždy pred večernými svätými omšami. V októbri zároveň začíname s prípravou detí na prvé sväté prijímanie. Pripomíname rodičom, že ešte do konca septembra je možnosť prihlásiť deti na prípravu k prijatiu tejto sviatosti.

Ministerstvo kultúry SR podporilo prostredníctvom programu Obnovme si svoj dom 1. etapu opravy hlavného oltára v Kostole sv. Kataríny. S reštaurátorskými prácami sa začne v najbližších týždňoch.

V predsieni farského kostola je možnosť podporiť petíciu za zachovanie práv rodičov a detí, rovnosti, slobody voľby a demokratických princípov v školstve s názvom Takto nie. Ministerstvo školstva totiž predložilo návrh na zmeny zákonov, ktoré znevýhodňujú deti v súkromných a cirkevných školách obmedzením financovania, zasahujú do autonómie týchto škôl, napríklad pri výbere riaditeľa či obmedzujú práva rodičov a detí na slobodný výber školy. V sobotu 4. októbra máme spomienku na sv. Františka Assiského, ktorý je patrónom našej Katolíckej spojenej školy. Pri tejto príležitosti budú žiaci a učitelia v pondelok 6. októbra o 8.30 h sláviť svätú omšu vo farskom kostole. Po nej našu školu navštívia dobrovoľníci z Godzone mission, ktorí prostredníctvom pútavého programu prinesú do našej školy duchovné povzbudenie a osvieženie.

Alexandra Babiaková

Príhovor prezidenta SR

Vážená hostiteľka, p. primátorka Banskej Štiavnice, vážena podpredsedníčka vlády a podpredseda vlády, vzácní hostia!

Predovšetkým mi dovoľte úprimne sa Vám poďakovať za pozvanie na Vaše tradičné každoročné podujatie Salamandrové dni a som veľmi rád, že sa mi podarilo medzi Vás prísť ihneď po návrate z ďalekého Japonska. Záležalo mi na tom z viacerých dôvodov. Jedným je samotná prestíž a atraktivita Salamandrových dní, ktoré sú oslavou Banskej Štiavnice, ale tiež tvorivosti, šikovnosti a usilovnosti našich predkov. Sú spomienkou na našu históriu, na jej kapitoly, na ktoré môžeme byť právom hrdí. Vaše podujatie je nielen zábavnou kultúrnou udalosťou, ale pripomína nám pramene, z ktorých vyviera vlastenectvo, náš vzťah k tomuto krásnemu mestu, celému regiónu, ale aj celému Slovensku. Banská Štiavnica je skvostom, ktorý má viac než 3 desaťročia pevné miesto na Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Jej historické centrum i technické pamiatky sú jedným z najväčších pokladov, akými sa doma môžeme pyšiť. Pokladom dokonca zlatým a strieborným, ťažba vzácnych kovov a nerastov otvárala dvere pokroku a rozvoju vo Vašom meste, a to už od čias keltského osídlenia. I vďaka tomu má Banská Štiavnica a jej okolie to, čomu sa hovorí genius loci. Viac než 2 tisícročia ľudia vedia o obrovskom bohatstve, ktoré sa skrýva pod zemou, a ktoré dobýjali tvrdou prácou naši

predkovia. Ale tiež čoraz intenzívnejšie využívanie ľudského umu a dôvtipu. Tunajšie bane využívali prevratné technológie. Neraz ako prvé na svete, či to bolo piestové čerpadlo, čerpadlo na konský pohon, čierny trháč prach, sústava vodných nádrží, ťažoch sa popri svojej funkcii stala koloritom tunajšieho malebného kraja, ale stali sa aj symbolom, že technologické inovácie môžu byť v harmónii s našou krásnou prírodou. Banská Štiavnica sa stala hlavným mestom pokroku, vznikla tu Banícka akadémia ako prvá banícka škola a ako jedna z prvých technicky zameraných vysokých škôl na svete. Vzdelávali sa tu tiež lesníci, pretože už aj vtedy platilo to, čo platí aj dodnes, že budúcnosť a podstata úspechu spočíva vo vzdelaní a že nielen nerastné suroviny, nielen vzácne kovy, ale ľudský potenciál je obrovským bohatstvom SR. Vraciam sa z krajiny vychádzajúceho slnka, ktorá na ume, tvorivosti, tvrdej práci, ba až drine a na znalostiach buduje úspech obdivovaný celým

svetom. Za dejiny Banskej Štiavnice tiež potvrdzujú historickú skúsenosť, že pokrok a napredovanie sa zastavia vždy, keď sa dostanú k slovu konfliktu. Že pre rozvoj potrebujeme žiť v atmosfére pokoja, porozumenia a vzájomnej spolupráce, že sa nám darí len vtedy, keď spájame sily, keď nehládime na náboženské, národnostné, názorové, či iné odlišnosti. Nielen Banská Štiavnica, ale aj celé Slovensko môže byť takýmto miestom pre pokojný a spokojný život pre všetkých jeho občanov.

V Japonsku, v dejisku svetovej výstavy EXPO som sa presvedčil, že obraz našej krajiny vo svete je možno oveľa priaznivejší než si sami doma myslíme. A produkty našej pracovitosti, nášho umu si nájdú za hranicami veľmi priaznivú odozvu. Preto by som chcel vysloviť výzvu, aby sme si dnes pripomenuli odkaz našich predkov, tak ako oni dobýjali zo zeme bohatstvo, skúsme aj my všetci objaviť v nás, v našej spoločnosti, v našich národoch to, čo je naozaj cenné. Využime svoje schopnosti na prospech našej krajiny a na prospech jej obyvateľov. Držím Vám palce, nielen Vám, Štiavničania, ale aj celému Slovensku v tomto veľkom úsilí. Ale keďže sú Salamandrové dni, predsa len aj kultúrnym a zábavným podujatím s pestrým programom, želim všetkým, ktorí dnes Banskú Štiavnicu navštívia intenzívne zážitky, príjemnú zábavu a nádherne strávený deň v kruhu ľudí, ktorí navzájom spolupracujú, a nie sa hašteria. Prajem všetko dobré. Ďakujem veľmi pekne!

Peter Pellegrini

Návšteva prezidenta SR v štôlni Glanzenberg

Nie je to vzácnosť len pre samotnú expozíciu, ale aj Slovenské banské múzeum a v neposlednom rade aj pre mesto Banská Štiavnica.

Od Salamandrových dní, osláv Dňa baníkov, pribudla do jedinečnej zbierky pamätných tabúl v štôlni Glanzenberg ďalšia. Pamätná tabuľa prezidenta Petra Pellegriniho odhalená v štôlni Glanzenberg 12. septembra 2025 sa zapisala do dejín jeho funkčného obdobia ako prvá pamätná tabuľa, ktorá nesie jeho meno. Na stenách tejto historickej štôlne už dnes

nájdeme známe mená našich dejín – cisár František Štefan Lotrinský (1751), prezidenti Rudolf Schuster, Ivan Gašparovič či Andrej Kiska. Pre nás je veľkou ctou, že sa k nim pridá aj súčasný prezident. Ak by ste chceli kráčať po stopách významných osobností a zažiť jedinečnú atmosféru štôlne Glanzenberg, zaregistrujte si vstup.

Blížšie informácie nájdete na našej webovej stránke <https://www.muzeumbanskajstia.sk/sk/glanzenberg>

Ing. Martina Kminiaková, SBM, Odbor marketingu, propagácie a environmentálnej výchovy

Pamätná tabuľa prezidenta Petra Pellegriniho FOTO LUBO LUŽINA

Príhovor podpredsedu vlády SR

pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku

Vážená p. primátorka, vážení protokolárni hostia, vážené dámy, páni, milí štiavničania!

S veľkou ctou stojím dnes tu pred Vami v meste, ktoré sa právom nazýva perlo Slovenska. Banská Štiavnica nie je len mestom histórie kultúrneho dedičstva, ale aj miestom, ktoré v sebe nesie ducha poznania, pracovitosti a tvorivosti mnohých generácií. Salamandrové dni sú toho najlepším dôkazom. Toto podujatie zároveň je oslavou identity a hrdosti, ktorá presahuje hranice jedného mesta či regiónu. Ide o najvýznamnejšie stretnutie aj pre širokú verejnosť, aby mohla spoznať bohatú históriu a dedičstvo, ktoré sa v Štiavniči uchoválo počas dlhých stáročí. Práve tento rok si pripomínáme už spomínané 750. výročie existencie významnej písomnej listiny, ktorého obsahom je vrátenie Kostola sv. Mikuláša Rádu dominikánov, a ktorá je opatrená mestskou pečatou s najstarším vyobrazením Banskej Štiavnice a s najstarším vyobrazením banských nástrojov v Európe. Úradná pečat tak dokazuje, že Banská Štiavnica bola najstarším centrom slovenského, uhorského, ale aj svetového baníctva. Aj kvôli tejto bohatej histórii a tradícii tu v 18. stor. vznikla Banícka a lesnícka akadémia, ako prvá vysoká škola svojho druhu na svete a zanechala hlbokú stopu v dejinách európskeho vzdelávania. Práve študenti stáli pri zrode Salamandrového sprievodu, ktorý sa stal symbolom spojenia štúdia, práce, spolupatričnosti a zábavy. Tento sprievod nesie v sebe odkaz odvahy,

vynaliezavosti a hrdosti na vlastnú identitu. Je mi ctou, že aj ja som mal tú možnosť študovať v Banskej Štiavniči, síce nie ako baník alebo lesník, ale ako študent 4. ročníka gymnázia v Banskej Štiavniči. Mal som však možnosť ako študent počas jedného školského roka nasať tú krásnu atmosféru tohto nádherného mesta a jeho okolia. Dovolím si pri tejto príležitosti zároveň uviesť, že prioritou vlády SR je a bude neustále posilňovať rozvoj regiónov, podporovať vzdelanosť a kvalitu života v mestách a obciach. A myslím si, že výzva p. primátorky vrátiť späť priame financovanie miestam historického významu UNESCO je veľmi dôležitá a myslím, že vláda by sa mala opäť zaoberať týmto efektívnym nástrojom, ako podporovať historické dedičstvo UNESCO na Slovensku. Ak môžem povedať zo svojho portfólia predsedu vlády pre plán obnovy, ktorý vo vláde koordinujem, chcem len podotknúť, že aj tento významný investičný nástroj prináša príležitosť, aby sme modernizovali školstvo, chránili ŽP a práve zveľaďovali kultúrne dedičstvo. A v takýchto mestách ako je Banská Štiavnica sa ukazuje, že spájať minulosť s prítomnosťou a budúcnosťou je možné. Čerpať prostriedky z plánu obnovy neznamena len využiť finančné zdroje, znamená to zároveň vnieť novú energiu do historických miest a podporiť ich komunitný život a teším sa na ďalšiu spoluprácu s Banskou Štiavnicou v tejto oblasti. A dnešné Salamandrové dni sú mostom medzi minulosťou a budúcnosťou. Tradícia môže byť pevným základom,

z ktorého vyrastá moderná sebavedomá budúcnosť. To je odkaz Banskej Štiavnice nielen pre Slovensko, ale aj do celého sveta. Úprimné poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa podieľajú na príprave tohto podujatia, organizátorom, dobrovoľníkom, umelcom, baníckym spolkom a všetkým, ktorí prispievajú k ich výnimočnej atmosfére. A zároveň blahoželám oceneným pri príležitosti tohto slávnostného podujatia, ktoré bude nasledovať. Milí priatelia, želim Vám, aby ste si z tohto podujatia odniesli bohaté zážitky a pocit spolupatričnosti a hrdosti nato, kým sme. Ďakujem za pozornosť a prajem Vám krásne inšpiratívne Salamandrové dni v Banskej Štiavniči. Ďakujem pekne!

Peter Kmec

Zaplávať si môžete opäť v škole Guliver!

Vážení obyvatelia a návštevníci nášho mesta,

Mesto Banská Štiavnica muselo pristúpiť z dôvodu neúmerne zvýšených nákladov na prevádzku mestských kúpeľov - plavárne k ich dočasnemu zatvoreniu. To však neznamená, že v súčasnosti nie je možnosť niekde si v Štiavniči zaplávať.

Mesto v spolupráci so spoločnosťou Tidly Slovakia, a. s., uzatvorilo zmluvu o spolupráci, na základe ktorej je možné **od 1.10.2025** využívať

žívať bazén v Súkromnej základnej škole Guliver.

Bazén je pre verejnosť prístupný, pričom otváracie hodiny sú: **streda a piatok od 18.00 - 20.00 h, a sobota od 17.00 - 19.00 h.**

Počas užívania bazéna je zabezpečený plavčík, a to aj 15 min pred otvorením bazéna a 15 minút po zatvorení bazéna. Vstupné návštevníka bazéna predstavuje sumu 5 eur na 2 hod (za každý vstup). Vchod na bazén pre verejnosť je smerom k žel. stanici odzadu cez parkovisko.

Upozorňujeme plaveckú verejnosť, že je potrebné si so sebou doniesť plavecké čiapky! Čiapky je možné si zakúpiť na mieste za 5 €/ks.

Takže všetci milovníci plávania, budeme sa tešiť, keď najbližšie mesiace využijete túto možnosť. Účelom je zabezpečenie plaveckého športu a zdravého životného štýlu obyvateľov mesta Banská Štiavnica v období realizácie komplexnej rekonštrukcie na objekte Mestské kúpele - plaváreň.

MsÚ

Prevod majetku

Mesto Banská Štiavnica v zmysle § 9a ods. 1 písm. a), ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov a v súlade s uznesením Mestského zastupiteľstva v Banskej Štiavniči č. 124/2025 zo dňa 27. augusta 2025 zverejňuje: **Zámer Mesta Banská Štiavnica č. 26/2025 na prevod majetku** Mesta Banská Štiavnica v k. ú. Banská Štiavnica

- **Pozemok parc. č. E KN 5955, vo výmere 136 m² záhrada**
- **Pozemok parc. č. C KN 244/1 vo výmere 902 m² záhrada**
Nehnuteľnosti sú vedené v katastri nehnuteľností Okresného úradu v Banskej Štiavniči, katastrálny odbor, na LV č. 1, (pod B1), pre Okres Banská Štiavnica, obec Banská Štiavnica, k. ú. Banská Štiavnica v prospech vlastníka Mesto Banská Štiavnica v 1/1.

Minimálna požadovaná kúpna cena je: 30 €/m², t.j. celkom 31 140 €. Všeobecná hodnota nehnuteľnosti je určená znaleckým posudkom č. 35/2021 zo dňa 19.6.2021, vypracovaným znalcom z odboru stavebníctvo Ing. Igorom Mičkom, vo výške 28 200 € (27,19 €/m²).

Zámer na odpredaj citovaných pozemkov bol schválený uznesením MsZ č. 21/2023 zo dňa 15. februára 2023.

Vyhlásenie IV. opakovanej OVS na prevod pozemkov bolo schválené uznesením MsZ č. 124/2025 zo dňa 27. augusta 2025.

Podmienky obchodnej verejnej súťaže sú zverejnené na úradnej tabuli Mesta Banská Štiavnica.

Podmienky obchodnej verejnej súťaže a súťažné podklady sú zverejnené na webovom sídle mesta Banská Štiavnica: <https://www.banskastiavnica.sk/obcan/samosprava/transparentna-samosprava/ponuka-majetku/> Bližšie info k spôsobu, dôvodu a podmienkam prevodu majetku získate na odd. SM MsÚ: **Bc. Vladimíra Lempochnerová:** 045/6949642.

Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

citát

„Za tri roky sa aj školský pes naučí brechať vo veršoch.“

Kórejské príslovie

Prevod majetku

Mesto Banská Štiavnica v zmysle § 9a, ods. 1, písm. a), ods. 2 zákona SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v znení neskorších predpisov v súlade s uznesením MsZ v Banskej Štiavnici č. 123/2025 zo dňa 27.8.2025 zverejňuje: Zámer Mesta Banská Štiavnica č. 27/2025

1. prevod majetku Mesta Banská Štiavnica: Stavba súp. č. 40 (Klub dôchodcov + Pošta), postavená na pozemku parc. č. C KN 453 a 454, v k. ú. Banská Štiavnica, miestna časť Štefultov. **Pozemok parc. č. C KN 453, vo výmere 169 m², zastavaná plocha a nádvorie. Pozemok parc. č. C KN 453, vo výmere 589 m², zastavaná plocha a nádvorie.** Nehnuteľnosti sú vedené v KN Okresného úradu v Banskej Štiavnici, katastrálny odbor na LV č. 1, pre okres Banská Štiavnica, obec Banská Štiavnica, k.ú. Banská Štiavnica v prospech vlastníka Mesto Banská Štiavnica v 1/1.

2. spôsob prevodu majetku uvedeného pod bodom 1, a to obchodnou verejnou súťažou v súlade s ust. § 9a, ods. 1, písm. a) zákona SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v znení neskorších predpisov, **s použitím § 281 a nasl. Obchodného zákonníka** na podávanie najvhodnejšieho návrhu na uzatvorenie kúpnej zmluvy na predaj nehnuteľného majetku Mesta Banská Štiavnica.

3. Dôvody navrhovaného prevodu spôsobom uvedeným v §9a, ods. 1, písm. a) zákona SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v platnom znení: Mesto predmetný pozemok nevyužíva na plnenie svojich úloh a pre Mesto je to prebytočný majetok
Minimálna požadovaná kúpna cena je: **120 000 €**

Zámer na prevod citovaného majetku obchodnej verejnej súťaže bol schválený uznesením MsZ č. 44/2025 zo dňa: 25.3.2025. Vyhlásenie I. opakovanej verejnej obchodnej súťaže na prevod nehnuteľného majetku bolo schválené uznesením MsZ č. 123/2025 zo dňa 27.8.2025. Podmienky verejnej obchodnej súťaže spolu s prílohou „Súťažný návrh na predaj majetku“ sú zverejnené na úradnej tabuli mesta Banská Štiavnica a na: <https://www.banskastiavnica.sk/obcan/samosprava/transparencia-samosprava/ponuka-majetku/>.

Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

Banické podujatia Salamander 2025

Tradičnou súčasťou programu Salamandrových dní 2025 boli aj banické podujatia.

Prvým bol slávnostný banícky šachtág 11.9., ktorého sa zúčastnili aj nasledovné významné osobnosti: Filip Kuffa, štátny tajomník MŽP SR, Štefan Kuffa, štátny tajomník MŽP SR, Michal Cehlár, dekan Fakulty BERG TU Košice a predseda Slovenskej banskej komory, Karel Saks, dekan Fakulty MMar TU Košice, Erich Veselý, predseda HBÚ, Hana Staňková, dekan HGF VŠB Ostrava, Martin Štemberka, predseda ČBÚ, Richard Kaňa, predseda BŠ-H banického spolku, Erik Sombathy, predseda Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska, Peter Ernek, viceprimátor mesta, Jozef Uram, starosta Hodruše-Hámrov, Ivan Bača, riaditeľ Slovenskej banskej, s.r.o., Hodruša-Hámre, Christian Harecker, prezident Rakúskeho banického a hutníckeho združenia, Václav Dorazil, predseda Združenia horníckych a hutníckych spolkov ČR, Arkadiusz Kustra, dekan fakulty AGH Krakow, Ján Hrabovský, riaditeľ úradu SBK a prezident Slovenskej baníckej spoločnosti, nechýbal ani Mikuláš Beránek, bývalý dlhoročný tajomník SBS a najstarší člen banického spolku (ročník 1933).

Pozvanie prijali aj členovia Handlovského banického spolku, Banskobystrického banického cechu, spolku priateľov Bane Nováky a Kremnického banického spolku. Hlavnými funkcionármi šachtágu boli: prezídium – Milan Durbák, kontrár – Milan Ferenc, kantor – Ján Kružlic, fuchsmajor – Milan Šesták, pivný dispečer – Jozef Karabelly, podkurovačmi boli Dominik Kútnik a Ľubomír Sásik, ošliadov držali Branislav Konečný a Marián Adamský, klopačku obsluhoval Milan Mertel a intonáciu baníckych piesní zabezpečil spevokol Štiavniččan.

V programe boli všetky základné bloky, svätenie dupláka a tiež skoky cez kožu, ktorými boli prijaté do banického stavu štyri osoby: Filip Kuffa, Christian Harecker, doc. PhDr. Matej Rutkay, CSc. a Ing. Ladislav Pešek. V medzinárodnom pivnom súboji akademikov z Českej republiky

Vztýčenie vlajky OMSD pred radnicou FOTO MICHAL KRÍŽ

a zo Slovenska o cenu Pivovaru Steiger s prevahou zvíťazil slovenský akademik Ján Kováč nad českým akademikom Liborom Bajelikom. Hlavnými sponzormi podujatia boli Mesto Banská Štiavnica, Pivovar Steiger Vyhne, LN TRADE, s.r.o., Banská Štiavnica a Slovenská banská, s.r.o., Hodruša-Hámre, začo im, ako aj členom prípravného výboru, študentom SPŠ Samuela Mikovíniho a zamestnancom kultúrneho centra, patrí úprimné banícke poďakovanie.

Dňa 12.9. sa uskutočnili dve podujatia celoslovenského charakteru. V dopoludňajších hodinách to bolo Valné zhromaždenie Slovenskej banskej komory, ktoré sa uskutočnilo v sále kultúrneho centra, na ktorom stavovská banícka organizácia zhodnotila rok 2024, počas ktorého sa na Slovensku vydobylo spolu 32,5 mil. ton nerastov, z toho hlbinným spôsobom 0,53 mil. ton (magnezit, rudy a ostatné suroviny). Pri výkone baníckeho povolania na Slovensku v roku 2024 došlo aj k 72 registrovaným pracovným úrazom, z ktorých 1 úraz bol, žiaľ, smrteľný. Popoludní sa v Kostole sv. Kataríny uskutočnili celoštátne oslavy Dňa baníkov, geológov, hutníkov a naftárov, ktorých sa zúčastnil aj prezident SR Peter Pellegrini, rezort MH SR zastupovala Denisa Saková, ministerka hospodárstva SR, rezort MŽP SR zastupoval Tomáš Taraša, minister ŽP SR, Zväz hutníctva, ťažobného priemyslu a geológie SR zastupoval Milan Veselý

a Slovenskú banskú komoru zastupoval M. Cehlár. Slávnostné podujatie moderoval Peter Danáš, vyznamenania odovzdávali prítomní zástupcov rezortov a Erik Sombathy. Medzi vyznamenanými boli aj Štiavničania, Ing. Ján Smolka, CSc., Mgr. Peter Danáš a Karol Balážfy. V kultúrnom programe osláv účinkoval aj spevokol Štiavniččan, banskoštiavnickí facigeri (nosiči svetla) a mimoriadne zaujalo vystúpenie operného speváka Stanislava Bartku s opernou speváčkou Dankou Modranskou a huslistky Martiny Výbochovej. V podvečer sfáral pán prezident v sprievode ministerky hospodárstva, S. Hodosyho, štátneho tajomníka MH SR a N. Babiakovej, primátorky Banskej Štiavnice, do štólne Glanzenberg, kde mu bola odhalená pamätná tabuľa. Večer, za príjemného počasia, sa do predvoja Salamandrového sprievodu zapojilo vyše tisíc osôb, medzi ktorými boli aj účastníci celoštátnych osláv, delegácie domácich a zahraničných baníckych, hutníckych a lesníckych škôl z Maďarska, z Poľska a z Českej republiky, ako aj delegácie domácich a zahraničných baníckych spolkov. Tradičný záver predvoja zabezpečili bubeníci z US STEEL Košice. Zoradenie a koordinovanie predvoja zabezpečili M. Ferenc, M. Adamský a O. Michna. Vo vlastnom Salamandrovom sprievode, ktorý úspešne zorganizoval Ján Petřík, účinkovali aj viacerí členovia banického spolku. Zdar Boh!

Milan Durbák

Medzinárodné stretnutie v Tatabáni

Prvý septembrový týždeň privítalo partnerské mesto Tatabáňa zástupcov z Banskej Štiavnice.

A to pri príležitosti organizovania medzinárodného projektu financovaného prostredníctvom programu CERV (EÚ – Občania, rovnosť, práva a hodnoty – partnerské mestá). Tatabáňa spojila podujatia osláv 75. banických dní so stretnutím partnerských miest s prepojením na realizáciu projektu zameraného na mladých ľudí, ako aj s prezentáciou kultúrnych zoskupení z partnerských miest. Tohto rozsiahleho podujatia, ktoré trvalo od 1. – 8. 9. 2025 sa zúčastnili partnerské mestá Tatabáňa, a to Banská Štiavnica, Aalen (D), Będzin (PL) a Tiszapéterfalva (U).

Úlohou študentov (naše mesto reprezentovali študenti z SOŠ sv. F. Assiského) bolo navrhnúť a vymodelovať mesto budúcnosti s ohľadom na všetky aspekty života jeho obyvateľov. Dva tímy zložené zo študentov jednotlivých partnerských miest prezentovali svoje mestá v sobotu (6. 9. 2025) dopoludnia. Predstavili mestá, z ktorých pochádzajú, ako aj svoje mestá budúcnosti. Všetci ukázali svoju šikovnosť a pokročilé vnímanie života v meste so zameraním na ochranu životného prostredia a spolužitia s prírodou.

Spevokol Štiavničan s primátorkou Tatabáňa FOTO ARCHÍV TATABÁŇA

Samosprávu Banskej Štiavnice zastupovala Mgr. Henrieta Godová, poverená zastupovaním prednostky MsÚ, ktorá pôsobí aj na poli medzinárodnej spolupráce.

Sobotný program, po spoločnom obede so študentmi, pokračoval účasťou na pietnom akte venovanom obetiam bankých nešťastí, v sprievode mestom a na slávnostnom odovzdávaní cien Mihály Solymosa, ktoré boli súčasťou 75. banických dní – mestských slávností podobných našim Salamandrovým dňom. Ceny odovzdala primátorka mesta Ilona Szücsné Posztovics osobnostiam z oblasti baníctva. Potom nasledovalo stužkovanie zástav, okrem iných aj zástupcami partnerských miest. Počas slávnostnej večere s účasťou predstaviteľov mesta, vyjadrili zástupcovia part-

nerských miest svoju ochotu pokračovať v partnerských vzťahoch, ako aj ich dôležitosť pre rozvoj svojich miest, pretože sa počas vzájomných návštev a aktivít inšpirujú príkladmi dobrej praxe a povzbudzujú v realizácii aktivít podporujúcich zlepšenie života svojich obyvateľov. Nedeľný program sa niesol v znamení vystúpení hudobných a tanečných súborov z jednotlivých partnerských miest; Banskú Štiavnicu vynikajúco zastupoval spevokol Štiavničan, ktorý zožal najväčší úspech. Diváci mali možnosť zhladiť dychovú hudbu, nemecké tance, dokonca vystúpil aj folklórny súbor Šaľan s dynamickými ľudovými tancami. Aj takýmto spôsobom sa šíri dobré meno nášho mesta a krajiny v zahraničí.

MsÚ

Prevod majetku

Mesto Banská Štiavnica v zmysle § 9a, ods. 15, písm. f) zákona SNR č. 138/1991 Zb., o majetku obcí v znení neskorších predpisov zverejňuje: **Zámer Mesta Banská Štiavnica č.28/2025 na prevod majetku** Mesta Banská Štiavnica v k. ú. Banská Štiavnica

- **novovytvorený pozemok parc. č. CKN 957/2, ostatná plocha vo výmere 1254 m²**, ktorý bol oddelený Geometrickým plánom č. 36648906-56/2025 zo dňa 8.4.2025, úradne overeným Okresným úradom Banská Štiavnica, katastrálny odbor dňa 15.04.2025 pod č. G1-90/2025 ako diel č. 1 vo výmere 1254 m² z pôvodnej parcely CKN č. 957 lesný pozemok v celkovej výmere 1696675 m².

Pozemok je vedený v KN Okresným úradom v Banskej Štiavnici, katastrálny odbor, na LV č. 1, pod B1, pre okres Banská Štiavnica, obec Banská Štiavnica, k. ú. Banská Štiavnica, pre vlastníka Mesto Banská Štiavnica v 1/1.

Zámer na odpredaj citovaného pozemku bol schválený uznesením MsZ č. 120/2025 zo dňa 27. augusta 2025.

Bližšie info k spôsobu, dôvodu a podmienkam prevodu majetku získate na odd. SM MsÚ: **Bc. Vladimíra Lempochnerová:** 045/6949642.

Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

Hľadáme spomienky absolventov SPŠ Samuela Mikovíniho

Slovenské banské múzeum, Spojená škola Samuela Mikovíniho a Banskoštiavnicko-hodrušský banický spolok pripravujú novú pamätnicu o Strednej priemyselnej škole Samuela Mikovíniho v Banskej Štiavnici.

Publikácia bude mapovať obdobie rokov 1994/1995 – 2007/2008 a nadviaže na pamätnice vydané v rokoch 1985 a 1995.

Do knihy budú zaradení absolventi, ktorí maturovali medzi rokmi 1995 až 2008, a preto hľadáme spomienky na študentské časy – príchod do školy, učiteľov a spolužiakov, výučbu, brigády, exkurzie, internát, stužkové či šachtygy.

SPŠ Samuela Mikovíniho

Aj Vy sa môžete zapojiť do prípravy novej knihy.

Hľadáme spomienky bývalých absolventov na zážitky zo študentských čias.

Svojimi spomienkami však môžu prispieť aj „starší absolventi“ spred roku 1995.

Aj obyčajné zážitky majú svoju hodnotu.

Jeden z bývalých študentov napríklad v kronike triedy zapísal: „12. novembra 1979 bola naša trieda na exkurzii. Navštívili sme prieskumnú vrt pri Hodruši. Šli sme pešo, príroda bola už zakrytá snehom. Zastavili

sme sa na závode RB v Hodruši, kde sme si mohli trochu oddýchnuť. Pokračovali sme smerom k vrtnej veži. Tam nás vrtári a Ing. Burda, ktorý nás doprevádzal spolu s prof. Brnčom, vysvetlili princípy vrtania..... Cesta domov sa niesla v znamení spevu s doprovodom gitár.“

Ak máte chuť podeliť sa o svoje spomienky, napíšte ich v rozsahu maximálne 2–3 strany A4 a pošlite na adresu harvan.daniel@muzeumbbs.sk **do konca septembra 2025.**

Publikáciu plánujeme dokončiť ešte tento rok, kedy si pripomíname aj 290. výročie vzniku banického školstva v Banskej Štiavnici.

Ing. Martina Kminiaková, SBM,
Odbor marketingu, propagácie
a environmentálnej výchovy

Zabudnutí susedia. VIII.

Talentovaná rodina Denčíkovcov

K tejto spomienke ma priviedla celoživotná vášň pre filmové umenie.

Spojená s krásnymi a trvalými spomienkami na moje opakované pobyty v krajinách severnej Európy: Švédsku, Dánsku, Nórsku, Fínsku. Bolo prirodzené, že filmy ich kinematografie som pozorne a s obľubou pozeral. Medzi nimi ma čoraz viac zaujímali tie, v ktorých hral švédsko-dánsky filmový a divadelný herec David Dencik. Nielen svojím talentom podmanivo stvárňoval rôznorodé role, ale aj priezviskom: Dencik. Pozoruhodných filmov, v ktorých hral, sústavne pribúdalo (Bozk, Dokonalý pacient/Quick, Snehuliak, Černobyl (alias Michail Gorbačov), Kráľovská aféra) a zvedavosti spolu s nimi. Toto priezvisko mi začalo dlhodobo vŕtať v hlave. Tak som sa pustil do pátrania. Bolo by možné, aby jeho priezvisko malo niečo spoločné s Banskou Štiavnicou? Hmľisto som si pamätal, že do História židovskej náboženskej obce v Banskej Štiavnici (Beata Nemcová, ss. 131-138, Klemo, Zvolen 2011) prispela Spomienkami aj pani Dagmar De Blasio Denčíková, dôverne Dáška. Bolo by možné, aby táto štiavnická rodáčka mala s Davidom Dencikom niečo spoločné? Nemal by byť problém to zistiť, keďže sme sa s Dáškou virtuálne už dlhšiu dobu poznali. S touto nádejou som sa pustil do ďalšieho pátrania.

Základné potrebné informácie poskytl Dáška už vo svojich Spomienkach. V nich potvrdila, že je rodáčka zo Štiavnice (*23.7.1945). Že jej rodičmi boli Alexander Deutsch, po vojne Denčík (*20.10.1909 Kremnica – †30.4.1998 Banská Bystrica) a Mária Leona, rodená Schillerová (*17.2.1912 Zvolen – †3.9.1982 Liptovský Mikuláš). Priložené s historicky vzácnymi portréťovými fotografiami oboch. Rodičia sa s trojročnou Dáškou a jej staršou sestrou Júliou, po vojne Denčíkovou (*25.4.1941 Banská Štiavnica – †1.10.1995 Lund, Švédsko), po roku 1948, zo Štiavnice odsťahovali. Spočiatku do otcovho rodiska Kremnice, odtiaľ neskôr do Liptovského Mikuláša. S boľstným spomienkami na „štiavnický holokaust“. V ňom prišli o najbližších príbuzných. Zvlášť bolestne spomína Dáška na starého otca Dezide-

ra (Davida) Deutscha (*25.12.1863 Horný Bar), ktorého deportovali ako 79 ročného a v Osvienčime v 1942 zavraždili.

Ďalšie dôležité stopy mi poskytli životopisné údaje Davida (Karla) Davida Sebastiana) Dencika (*31.10.1974 Stockholm), dostupné na internete. Uvádza sa v nich, že je synom Larsa (Deutscha) Dencika, sociálneho psychológa a jeho manželky Kerstin Allroth-Dencik (*18.4.1941 Borås – †5.9.2008 Stockholm), filmovej historičky a producentky. Dátumami aj rovnakým miestom narodenia boli Davidovi rodičia pozoruhodnými blízcami. Ale najdôležitejší údaj pre ďalšie pátranie bol ten, že Lars Dencik je synom azyľantov zo Slovenska, z Popradu. To už bolo príliš veľa podobností s osudmi Dášky a jej rodičov.

Rozhodujúce údaje v detektívnom pátraní som potom našiel v rozsiahlom článku profesora Larsa Dencika „Strata života a vitality: nemeckí hovoriaci židovskí emigranti vo Švédsku od 30. rokov 20. storočia“, uverejneného v nemčine v 2019, v izraelskom časopise Medaon. V ňom sa profesor Dencik zmieňuje o svojich rodičoch. Otcovi Arpádovi Deutschovi (*10.9.1911 Kremnica – †Göteborg 7.11.1978) a matke Margit, rod. Rothovej, rodáčky z Kežmaruku (*4.6.1912 – †10.10.1984 Göteborg). Článok je voľne prístupný na internete. Čo bolo mojím spôsobom veľké šťastie. Špecializované štúdie podobného druhu bývajú nielen poplatné, ale aj plnotextovo zablokované.

Z článku profesora Dencika nepriamo vyplýva, že jeho otec Arpád bol mladším bratom Dáškinho otca Alexandra. Arpád, vtedy 28-ročný, spolu s 27-ročnou manželkou Margitou 26. mája 1939 ilegálne prekročili Vysoké Tatry, aby ich potom v Krakove zastihol začiatok 2. svetovej vojny. Tento tragický moment ich donútil, aby vtedy ešte cez neutrálnu územie Poľska, sa dostali veľmi dobrodružným putovaním do lotyšskej Rigy a odtiaľ, v novembri 1939, do neutrálneho Švédska. Tam, v Boråse, známom ako „textilná metropola“, sa im 16 mesiacov po príchode, 17. mája 1941, narodil syn Lars (Deutsch) Dencik. Dostal vtedy údajne najpopulárnejšie švédske meno, familiárne Lasse.

Dagmar Di Blasio Denčíková, Advokátni deník FOTO ARCHÍV DD

Otcovi Arpádovi sa darilo. Po nejakej čase si vybudoval menšiu nábytkovú firmu. Spoločne s manželkou ju zveľaďoval, až ju dovedol ku prosperujúcej továrni ARDEBO. S názvom ako akronymom „ARpád DEutsch BORås“. Lars vo svojom článku uvádza, že Švédsko bolo v tej dobe priam ideálnym novým domovom pre židovských utečencov. A to aj napriek neznalosti švédštiny, jazyka ich novej domoviny. Na príklade svojej rodiny, ale aj príkladoch mnohých ďalších utečencov prezentuje, ako tieto podmienky židovskí azyľanti svedomite využili pre kvalitný, po všetkých stránkach tvorivý život. Ešte aj dlho po vojne bola napríklad nemčina, ich druhý rodný jazyk, vo Švédsku rešpektovaná. Tak, že umožnila dynamický osobný rozvoj. Táto časť článku profesora Dencika bola pre mňa mimoriadne zaujímavá. Moje osobné skúsenosti, ešte aj 40-50 rokov po vojne, z opakovaných stáží vo Švédsku, najmä na univerzite v Lunde, boli podobné. Boli a stále sú pre mňa pobytmi v inom, veľmi vlúdnom svete.

Z Larsa sa stal svetoznámy vedec, profesor na univerzite v Roskilde (Dánsko), celoživotne pátrajúci po zdrojoch židovskej identity. Vyrovňavajúci sa pritom s traumami z ničivých následkov holokaustu. Podobne ako iní preživší, zachránení útekou do zahraničia, poskytol Pages of Testimony pre svojich 11 najbližších príbuzných Centrál-

nej databáze obetí holokaustu v Pamätníku holokaustu Yad Vashem v Jeruzaleme. Vráťane spomienky na jeho starého otca Dezidera (Davida). Spomínané „Pamätne strany“ sú na webových stránkach Yad Vashem sprístupnené. Z nich vyplýva, že Lars Dencik je vnukom Dezidera (Davida) Deutscha.

Ostávalo dokázať, že Alexander Deutsch a Arpád Deutsch boli skutočne bratmi. Že boli synmi Dezidera (Davida) Deutscha a matky Rozálie, rod. Silbersteinovej. (*28.06.1871 Detva). Jedinými dvomi, ktoré sa z ich 10 detí zachránili. Napriek tejto obrovskej celoživotnej traume mala Dáška trpezlivosť mi v napísaní článku pomáhať. Takže skutočne: Dáška alias Dagmar Di Blasio Denčíková, renomovaná súdna tlmočnica a prekladateľka, s akreditáciou pre Veľvyslanectvo Talianska a Ministerstvo spravodlivosti ČR, autorka jazykových príručiek, ilustrátorka učebníc a detských kníh, je tetou celosvetovo známeho filmového herca a producenta Davida Dencika. Som veľmi rád, že toto dobrodružné a pre mňa veľmi poučné pátranie skončilo – úspešne. Okrem iného, veľa som sa z neho poučil.

Citácie: Lars Dencik: Lebensverlust und Lebenskraft. Deutschsprachige jüdische Emigranten ab den 1930er Jahren in Schweden. Medaon 13, 24, 2019.

Peter Gemeiner

Výročie: Spomienka na vizionára, ktorý dýchal pre prírodu

Ing. Milan Kapusta, CSc.
(18.6. 1945 – 17.9. 1995)

V júni tohto roka by sa Milan Kapusta dožil 80 rokov. Práve v týchto dňoch si pripomenieme už 30. výročie jeho tragického úmrtia. Milan Kapusta takmer celý svoj aktívny život prežil v Banskej Štiavnici. Mesto si zamiloval už počas štúdia na Strednej lesníckej škole. Spolu s manželkou Evou Máriou vychoval dve deti – syna Mareka (1974) a dcéru Veroniku (1976).

Trezorová vedecká práca

Vedeckú hodnosť kandidáta vied (CSc.) získal v roku 1978 po úspešnej verejnej obhajobe kandidátskej dizertačnej práce s názvom „Fytoindikácia arzénu ako imisného komponenta lieskou obyčajnou (*Corylus avellana* L.) a možnosti využitia v ekologickom výskume krajiny na príklade Hornej Nitry“. Táto práca nebola počas totalitného režimu uverejnená, pretože odhalila znečistenie životného prostredia ťažkými kovmi. Neskôr bola preložená aj do anglického jazyka a od roku 2013 je súčasťou AGRIS – Medzinárodného informačného systému pre poľnohospodársku vedu a technológiu koordinovaného Organizáciou OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO).

Aktívne pôsobenie v ochrane prírody

Milan Kapusta bol spoluzakladateľom CHKO Štiavnické vrchy, ktorá bola vyhlásená dňa 22. septembra 1979, zároveň sa stal prvým riaditeľom Správy CHKO Štiavnické vrchy. Zásľuhou Milana Kapustu bolo v okolí Banskej Štiavnice a Sitna vybudovaných najviac náučných chodníkov v rámci chránených krajinných oblastí na Slovensku. Jeden z nich nesie meno Náučný chodník Milana Kapustu po žile Terézia, ktorý bol pôvodne otvorený v roku 1985. Po jeho tragickom úmrtí v roku 1995 bol na návrh Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny premenovaný na jeho počesť. Inicioval a zorganizoval aj otvorenie Náučného chodníka Staré mesto – Glanzenberg na Deň Zeme v roku 1990.

Milan Kapusta sa významne zaslúžil o rozvoj praktickej ochrany prírody v regióne. Bol zakladajúcim členom Základnej organizácie Slovenského zväzu ochrancov príro-

dy a krajiny ZO SZOPK Sitno. Medzi netradičné formy propagovania ochrany prírody patrila aj súťažná prehliadka prác karikaturistov „Ochrana prírody v karikature“, ktorej bol spoluautorom. Bol jedinečným propagátorom myšlienky praktickej ochrany prírody medzi deťmi a mládežou, každoročne organizoval tábory mladých ochrancov prírody a podporoval stredoškolskú odbornú činnosť zameranú na ochranu prírody a pamiatok Banskej Štiavnice a jej okolia.

Medzinárodné aktivity a odkaz

Milan Kapusta pomáhal organizovať v Československu celosvetové oslavy Dňa Zeme v roku 1990. Tým sa snažil poukázať na oficiálnu správu OSN s názvom „Naša spoločná budúcnosť“, ktorá zdôrazňovala dôležitosť ochrany životného prostredia, pretože základné existenčné podmienky života ako sú vzduch, voda a pôda, spájajú všetkých ľudí na planéte. V čase, keď politická klíma vo východnej Európe nepodporovala environmentálne skupiny a namiesto toho sa sústredila na obnovu po studenej vojne, Milan Kapusta tvrdo pracoval na tom, aby sa opätovné zalesňovanie a príroda dostali do popredia priorít v Československu a neskôr na Slovensku. Jeho angažovanosť bola základom pre úspech programu Global ReLeaf, ktorý tu doslova postavil sám. Videl príležitosť, ktorej sa mohli obyvatelia Slovenska po osamostatnení

chopiť - príležitosť prejavíť vlastnú iniciatívu. Jednoduchý slogan „Zasad' strom, ochlad' zeme guľu“ mal zvýšiť povedomie o klimatickej zmene a zapojiť bežných občanov do environmentálnych aktivít.

Tragické úmrtie

Milan Kapusta tragicky zahynul vo veku 50 rokov dňa 17. septembra 1995 v Yellowstonskom národnom parku v americkom štáte Wyoming. Syn Marek uviedol, že pre otca bol Yellowstone „miestom veľmi blízko neba“. Je pochovaný v pamätnom hrobe v Banskej Štiavnici.

Ocenenia a pocty

Na počesť Milana Kapustu boli koncom roka 1995 zasadené stromy pre Afriku v rámci kampane Trees For Africa. V Banskej Štiavnici sa v roku 1996 začal vysádzať Pamätný les Milana Kapustu v lokalite Predné Rosniarky (Paradajz). Pri tajchu Ottergrund bola dňa 18. júna 2005 slávnostne odhalená pamätná tabuľa, ktorá informuje o vzniku Pamätného lesa Milana Kapustu.

Dňa 23. septembra 2010 bola v areáli Botanickej záhrady v Banskej Štiavnici rodinnými príslušníkmi za prítomnosti primátorky mesta Nadeždy Babiakovej slávnostne vysadená lipa veľkolistá „na pamiatku Ing. Milana Kapustu, CSc., za podporu a propagáciu ochrany prírody v globálnom rozsahu“.

Práca Milana Kapustu bola postavená na hlbokéj úcte a rešpekte k prírode, a na nemennom postoji proti akejkoľvek devastácii. V súčasnosti, keď sa ochrana prírody stáva obťou politických dohôd, jeho odkaz nadobúda ešte väčšiu váhu. Pripomína nám, že skutočná ochrana prírody nepozná kompromisy – buď ju chránime rozumom a srdcom, alebo ju postupne navždy strácame.

Za svoje celoživotné dielo v oblasti ochrany životného prostredia mu v roku 1996 mesto Banská Štiavnica udelilo Výročnú cenu mesta Banská Štiavnica za rok 1995 In memoriam.

Napísala:

Ing. Veronika Basta, dcéra

oznamy,
spomienky

Oznam

Slovenský zväz telesne postihnutých v Banskej Štiavnici oznamuje svojim členom, že **úradné hodiny v kancelárii** na Bratskej 17 budú **iba v stredu 8.00 – 12.00 h** až do odvolania, z prevádzkových dôvodov. Informácie o činnosti alebo členstve v organizácii môžete získať na tel. č.: 0908 236 896, 0907 596 488, 0904 110 253, 0915 883 972, 0911 205 103.

Výbor ZO SZTP

Oznam

Všeobecná zdravotná poisťovňa oznamuje, že dňa **30.9., 14.10. a 28.10.2025 od 9.00 do 13.00 h** bude **poskytovať poradenstvo v oblasti zdravotného poistenia** produktov VŠZP v priestoroch nemocnice AGEL Banská Štiavnica. Poradenstvo bude poskytovať pravidelne každý druhý týždeň. Informácie o ďalších termínoch budú zverejnené v priestoroch nemocnice AGEL Banská Štiavnica a na FB stránke mesta Banská Štiavnica. VŠZP si vyhradzuje právo na zmenu termínov!

Ing. Anna Maďarová,
Odd. akviz. činnosti a analýz,
VŠZP

Ponuka

Základná škola Jozefa Kollára ponúka priestory jedálne na konanie spoločenských udalostí, osláv, večierkov a pod. **Kontakty:** 0904 523 872, 0911 875 772.

ZŠ J. Kollára

Potrebuje umiestniť

dieťa do MŠ?

Naša materská škola ponúka voľné miesta pre deti vo veku 2 – 5 rokov na školský rok 2025/2026. Deti čaká príjemné prostredie s rodinnou atmosférou, množstvo aktivít v prírode a dostatok priestoru pre šťastný detský rozvoj. MŠ Podhorie, tel. kontakt 0903 433 648.

Mgr. Petronela Šavoltová,
riaditeľka MŠ

Modlitba

za blahorečenie otca biskupa Mons. Michala Buzalku:

Všemohúci a večný Bože, Ty si svojho služobníka Michala vyznačil biskupskou hodnosťou a povolal do apoštolskej služby, aby horlivo ohlasoval radostnú zvesť Tvojho milovaného Syna Ježiša Krista. S osobitnou láskou sa venoval výchove budúcich kňazov, pracovníkov pre Tvoju vinicu. Svoju vernosť Kristovej Cirkvi dokázal najmä v časoch skúšok a utrpenia, čím sa pripodobnil Tvojmu ukrižovanému Synovi Ježišovi Kristovi.

Milosrdný Bože, dopraj nám milosť, aby sme Tvojho verného služobníka Michala mohli uctievať na oltári. Ak je to Tvoja vôľa, vyslyš na jeho príhovor túto našu zvláštnu prosbu, ktorú Ti s dôverou predkladáme:..., a za jej vyslyšanie už teraz Ti vzdávame vďaky. Skrze Krista, nášho Pána. Amen.

Spracoval: Andrej Palovič

Školský rok - v srdciach detí

Školský rok s radosťou naplňa deti. Učenie im dáva hojné vedomosti. V školských laviciach všetko vnímajú získané vedomosti do srdca vkladajú.

To krásne v škole vždy zostane, vojde všetkým do pamäti. Po rokoch študentského života krásou často sa rozsvietia.

V škole sa učia aj o prírode, je krásna všade, v kvapke rosy i v čerešňovom sade. Aj zrána, keď slnko vstáva, i večer pod hviezdami sa stráca.

Aj prváci zažili v škole krásnu chvíľu. Prežili v ten deň láskyplnú výzvu. Streli sa v laviciach, pozorne počúvali, zopnutými rukami sa tiško modlili.

V škole nechýba láska, vľúdne slová. Srdcia detí to chápu vždy znova. Denne s radosťou do školy prichádzajú. Bohaté a krásne vedomosti získavajú.

Mgr. Eva Kolembusová

Pripomínáme si 140. výročie narodenia biskupa Mons. Michala Buzalku, rodáka zo Svätého Antona zo štiavnického regiónu

Mons. ThDr. Michal Buzalka (*18. september 1885, Svätý Anton (v tom čase Svätý Antol) – † 7. december 1961, Tábor) bol pomocný biskup Trnavskej apoštolskej administratúry a slovenský mučeník.

Michal Buzalka študoval aj na gymnázium v Banskej Štiavnici a ešte po absolvovaní benediktínskeho gymnázia v Ostrihome študoval teológiu na univerzite vo Viedni. Tu bol 14. júla 1908 vysvätený za kňaza. V roku 1912 vo Viedni obhájil doktorát z teológie.

V rokoch 1908 – 1912 pôsobil ako kňaz v pastoračii na rôznych miestach: Teplá, Banská Štiavnica, nemocnica sv. Štefana v Budapešti, Skýcov, Vajnory. V rokoch 1922 – 1924 vykonával funkciu prefekta seminára v Trnave a zároveň tu vyučoval morálnu a pastoračnú teológiu.

V rokoch 1924 – 1931 bol farárom v Zavare. V roku 1931 bol vymenovaný za rektora seminára v Trnave. Po prenesení seminára do Bratislavy v roku 1936 sa po zriadení Bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave stal prvým rektorom jej kňazského seminára, a to až do roku 1940. Funkciu rektora seminára zastával opäť v rokoch 1942 – 1950.

Dňa 15. mája 1938 bol v Ríme vysvätený za pomocného biskupa Trnavskej apoštolskej administratúry ako titulárny biskup konenský.

V rokoch 1939 – 1945 zastával funkciu predsedu Katolíckej akcie a Združenia katolíckej mládeže.

V roku 1940 bol vymenovaný za

vojenského vikára Slovenskej armády. V tejto funkcii zotrval až do roku 1945. V roku 1945 bol za svoje aktivity počas Slovenského štátu uväznený na 4 mesiace.

V rámci represálií KŠČ voči rímskokatolíckej cirkvi na Slovensku bol Michal Buzalka 12. júla 1950 vzatý do vyšetrovacej väzby, kde bol podrobený fyzickému a psychickému týraniu. 12. januára 1951 ho štátny súd v Bratislave v procese spolu s biskupmi Jánom Vojtaššákom a Pavlom Gojdičom odsúdil na doživotie.

V rokoch 1951 – 1956 bol väznený vo Valdiciach, Leopoldove, Prahe-Ruzyni, Žiline, Ilave a v Prahe-Pankráci. Na základe jeho veľmi zlého zdravotného stavu, spôsobeného pobytom vo väzení, mu v roku 1956 prerušili výkon trestu. Následne bol internovaný v Domove dôchodcov v Děčine a v Charitnom domove v Tábore, kde 7. decembra 1961 zomrel. Jeho telesné ostatky boli v roku 1964 prenese- né do rodiska vo Svätom Antone,

12. februára 2003 boli prenesené do krypty Katedrály sv. Martina v Bratislave.

V roku 2002 (24. februára) začal proces jeho blahorečenia. Diecézna fáza procesu bola ukončená a kauza bola postúpená na prešetrovanie na Svätú stolicu k vyjadreniu, ktoré nie je časovo obmedzené. V súčasnosti je biskupova Mons. Michalova Buzalkova telesná schránka uložená v sarkofágu v kose- tole vo Svätom Antone,

jeho rodnej obci. Telesná schránka bola prevezená do Svätého Antona na sviatok Božieho tela v roku 2017.

V jeho zápiskoch je napísané aj nasledovné a vyjadruje jeho vzťah k rodnému kraju:

Miloval štiavnický región, ľudí, rád sa sem vracal, či počas štúdií, služby, či počas dovolení do Svätého Antona. V jednom zo svojich listov napísal: „*Sitno, Paradajz, Kalvária sú tri vrchy tvojho okolia Štiavnica. Pod Paradajzom pracuješ, na Kalvárii sa modlíš a na Sitne okrievaš.*“

Biskupským heslom Mons. Michala Buzalku bolo „*Cez kríž ku svetlu*“ ktoré bolo akoby prorocké v jeho živote.

Viac informácií zo života biskupa Mons. Michala Buzalku nájdete: <https://www.facebook.com/michalbuzalka1885>

Zdroj: sk wikipedia.org, foto: fb biskup michal buzalka, net, modlitba: arcidiecéza Trnavská, vlastné informácie

Spracoval: Andrej Palovič

Forest Mind – partner na ceste k psychickej pohode

Na Slovensku pôsobí stále viac inštruktorov Forest Mind.

Okrem verejných workshopov nachádza táto metóda uplatnenie aj v školách, vo firmách či v pomáhajúcich profesiách ako účinný nástroj odbúravania stresu a podpory duševnej odolnosti.

Medzinárodný deň duševného zdravia pripadá každoročne na

10. októbra. V rozmedzí niekoľkých týždňov okolo tohto dátumu majú ľudia možnosť zúčastniť sa workshopov Forest Mind, vyskúšať si konkrétne techniky a odniesť si praktické tipy, ako prostredníctvom prírody posilniť svoje psychické zdravie.

Ďalšie informácie:

Web Lesnej mysle

<https://lesnimysl.cz/slovensko/>

FB Lesnej mysle:

LESNÁ MYSEL - fínsky koncept

YT Lesnej mysle:

Rozhovor o Lesnej mysli s koordinátorkami Lesnej mysle na Slovensku E-mail: d.dudova@gmail.com, tel: +421 907 189 828, <https://lesnimysl.cz/project/dominika-dudova/>

Dominika Dudová,
inštruktorka a koordinátorka
Lesnej mysli v SR

INFORMATÓRIUM MESTSKEJ KULTÚRY

Piatok 26.9. o 18.30 h

Afterburn

Triler, sci-fi, 106 min., P:15, Vstupné:6€. Po obrovskej slnečnej erupcii, ktorá zničí východnú pologuľu Zeme, sa lovec pokladov (Dave Bautista) vydáva do Európy, aby našiel vytúženú Monu Lisu. Čoskoro však zistí, že svet potrebuje hrdinu viac, ako obraz.

Sobota 27.9. o 18.30 h

Jedna bitva za druhou

Triler, dráma, čierna komédia, 161 min., P:15, Vstupné:6€. Keď sa po 16 rokoch znovu objaví ich úhlavný nepriateľ, skupina bývalých revolucionárov sa znovu zide, aby zachránila dcéru jedného z nich. Hrajú: Leonardo DiCaprio, Benicio Del Toro, Sean Penn, Wood Harris...

Nedeľa 28.9. o 16.00 h

Veľká cena Európy: Labky na pedále!

Animovaný, 98 min., P, Vstupné:6€. Malá Edda má veľký sen – stať sa slávnou automobilovou pretekárkou. Namiesto toho však každý deň pomáha otcovi v chátrajúcom zábavnom parku sprevádzať návštevníkov a predávať mliečne koktaily. Ale Edda chce viac! Sníva o tom, že bude ako jej idol – pretekár Ed, ktorý je na prahu svojho piateho víťazstva vo Veľkej cene.

Nedeľa 28.9. o 18.30 h

Karavan

Dráma, road movie, 122 min., P:12, Vstupné:6€. Slnko, more, nemusieť nič. Ester to po rokoch starostlivosti o syna Davida s mentálnym postihnutím pripadá ako sen. Prijíma preto pozvanie priateľov prísť za nimi do Talianska. V cudzom prostredí je ale David nepredvídateľný, plný emócií, spôsobuje problémy. Ester nechce byť nikomu na obtiaž, naštartuje preto starý, odstavený karavan a vyrazí sama so synom na cestu naprieč Talianskom. Žiadny plán, povinnosti, len oni dvaja. Do ich života vpadne bezprostredná Zuza, pred ktorou môžu byť sami sebou.

Utorok 30.9. o 18.30 h

Letopis

Dokument, 71 min., P, Vstupné:6€. Fotograf a režisér Martin Kollár nám v tejto filozofujúcej eseji predostiera obraz sveta v jeho horizontálnych aj vertikálnych významoch. Je talentovaným pozorovateľom malých každodenných výjavov. Vidí ich originálnou surreálnou optikou s jemnou dávkou humoru. Medzi dvoma typizovanými dedinskými domčekmi je zaseknutá obrovská snehová socha Krista, ktorú pílku dôkladne opracúva muž na rebríku. Kollár sa pohybuje medzi obrazmi krajiny vo všetkých ročných obdobiach a situuje do nich človeka pracujúceho i odpočívajúceho, činného i traumatizovaného chorobami. Vzájomná interakcia je deštruktívna a vzápätí konštruktívna.

Maľovaná krása

Danice Košiarovej

Dňa 18. septembra o 17.00h otvorila brány v poradí už desiatej vernisáže banskostiavnická výtvarníčka Danica Košiarová pri príležitosti 10. výročia svojej maľovanej tvorby.

Výtvarníčka Danica Košiarová FOTO LUBO LUŽINA

Ako sama hovorí, dodnes sa považuje za amatérsku výtvarníčku, samouka, no návštevníci nádhery výstavy, ktorá kvitla, voňala a zachovávala tie najkrajšie dojmy, by so slovom „amatérska“ mali určite značný problém. Veď za 10 rokov vyšlo spod jej rúk vyše 970 obrazov, z ktorých cez šesťdesiat z najnovšej tvorby sa skvie v útulných priestoroch Penziónu Black M, pričom pôsobi vysoko esteticky, umelecky príjemne, s realistickjšími i abstraktnejšími prvkami v úhladnej harmónii. Raz sa ocitnete v autorkinej záhrade, ktorej krásou je povesť, raz na prechádzke vo farbami hrajúcej prírode, jednoducho na pastve pre oči i dušu. Autorka – roďáčka zo Štiavnických Baní, získala

už aj niekoľko ocenení, všimli si ju na japonskej ambasáde, vystavovala nielen v Banskej Štiavnici a okolí, ale aj v Bratislave, Slovenskej Lupči, Žiari nad Hronom... a my jej prajeme mnohé ďalšie úspechy a výstavy. Ako už býva tradíciou na jej vernisáž

zach, otvorenie výstavy sprevádzali umeleckým slovom zo svojej poetickej tvorby členky A(utorského) klubu v Banskej Štiavnici, ktorého je aj sama členkou, a duše správne naladiť na struny láskyplného objatia pomohla svojím spevom talentovaná Maruška Jánošová. Atmosféru krásy, lásky a prijatia dotváralo nespočetné množstvo kvietkov a kyticiek vďaka veľkému počtu prítomných, nezištná pomoc ústretového personálu i majiteľa penziónu Mariána Čierneho i družné rozhovory s pohárom sektu pri obrazoch. Vďaka, Danicka, boli sme poctení! Na záver ešte dodávam, že výstava je, samozrejme, predajná a potrvá do Veľkej noci.

/Katarína Kissová/

Pozvánka

Srdečne pozývame do mestskej knižnice na veselé stretnutie s autorkou príbehov pre deti Evou Kőrösi, ktorá deťom pomôže prostredníctvom vydarenej detskej knihy Žirinka a Zebrička určenej predškolským a mladším školákom hravou formou pochopiť ich vlastné pocity.

Tešíme sa na všetky deti, ktoré majú rady pekné a múdre knihy a chcú sa aj porozprávať a dozvedieť sa nové veci!

Kedy? 7. októbra o 10.00 h

Kde? Klub Rubigall, podkrovie MsK, Nám. sv. Trojice 3 v Banskej Štiavnici

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Vaša MsK

Štvrtok 2.10. o 18.30 h

Sobota 4.10. o 18.30 h

Veľká odvážna nádherná cesta

Romantický, dráma, 109 min., P:12, Vstupné:6€

Piatok 3.10. o 18.30 h

Radšej zošalieť v divočine

Dokumentárny, 84 min., P:12, Vstupné:6€/FK OKO

Nedeľa 5.10. o 16.00 h

Gabby a jej kúzelný domček

Komédia, dobrodružný, 90 min., P, Vstupné:6€

Nedeľa 5.10. o 18.30 h

Natacha /takmer/ letuška

Komédia, 90 min., P:12, Vstupné:6€

Utorok 7.10. o 18.30 h

Veľký vlastenecký výlet

Dokument, roadmovie, 100 min., P:18, Vstupné:6€/FK OKO

Štvrtok 9.10. o 18.30 h

Otec

Dráma, 103 min., P:15, vstupné:6€

IC Banská Štiavnica**Vám ponúka nasledovné knižné publikácie:**

Banská Štiavnica a okolie – túto obrazovú publikáciu k 30. výročiu zápisu nášho mesta do UNESCO si môžete zakúpiť v Informačnom centre mesta za 25€. Ďalej Vám ponúkame nasledovné: Banská Štiavnica súčasť svetového dedičstva UNESCO k 25. výročiu za atraktívnu cenu 15€, Pamäť miesta/mesta za 30€, Zlatá Banská Štiavnica 18,90€, Odkazy minulosti 2 za 22€, Kvety baní za 30€, Ikony socializmu? Za 30€, Jozef Lackovič za 15€, Šibalstvá, huncútstva a príbehy štiavnického Nácka za 10€, Maľovaná Štiavnica – vystrihovačka za 11€. Môžete sa pripraviť i na turistickú sezónu so Sprievodcom po Banskej Štiavnici za 9,90€ alebo Potulkami za 3€.

IC BŠ

salamander

koľko tých svetielok
rinie sa mestom
baníctva
vždy druhým
septembrovým piatkom

čo veru pre domácich
sviatkom
večne býva
a možno pre cudzích
len atrakcia

no podtón masiek
uniforiem
jasný odkaz dáva
aká je to sláva

že hlavne
v tomto meste žil
baník tiež

ako dobre vieš
vždy oddýchol si
po práci

a preto pokrik
„baníci, lesáci“
má svoje miesto

čo sa tak
hrdo nesie
týmto
nočným mestom

Ing. Daniela Sokolovičová

Súťaž s Trotkom

- výhercovia

Správna odpoveď: Baran / Ovca/
Zo správnych odpovedí sme vy-
žrebovali týchto **šťastných vý-
hercov:** 1. Mária Čaklošová, 2.
Pavol Mikulčík, 3. Marek Žatko,
4. Michal Buzalka. Srdečne blaho-
želáme!

Vaša red. ŠN

Výpožičný režim

v mestskej knižnici:

po, ut, st, pi: 8.00 h - 11.30 h

12.00 h - 17.00 h,

št: 8.00 h - 11.30 h

12.00 h - 15.00 h,

Bližšie info sa dozviete na web
stránke mesta Banská Štiavnica,
príp. na tel. č.: 045/6949658.

MsK

Strieborným slávikom na finálovom kole sa stala naša Hanka Kminiaková

Hlavný organizátor Peter Štilicha podal o 33. ročníku speváckej súťaže Slávik Slovenska 2025 v Slovenskom rozhlasu ešte pred jej konaním túto tlačovú správu:

„Celkovo 24 finalistov 33. ročníka celoštátnej speváckej súťaže detí a mládeže v sólovej interpretácii ľudovej piesne Slávik Slovenska 2025 sa predstaví na národnom finálovom kole, ktoré sa uskutoční 20. júna 2025 v Koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu Bratislava o 10.00 h. Garantom súťaže je operný spevák Peter Dvorský, ktorý bude tiež predsedáť ústrednej porote, zloženej z našich popredných interpretov ľudovej piesne a známych osobností nášho hudobného sveta. Na popoludňajšom slávnostnom galakonzerte, ktorý sa začína o 15.00 h, udelí porota zlatých, strieborných a bronzových slávikov v troch súťažných kategóriách. Mladých interpretov ľudových piesní bude sprevádzať orchester Podjavorinských ľudových nástrojov (POLUN) pod vedením bývalého víťaza Slávika Slovenska – Michala Stiskala. V základných – školských kolách tejto najstaršej speváckej súťaže detí sa v 33. ročníku zúčastnilo vyše 20 tisíc detí z takmer 2000 základných a umeleckých škôl či z centier voľného času

na Slovensku. Podujatie podporilo Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky, Spolok hudobného folklóru, Hudobný fond a Slovenský ochranný zväz autorský. Hlavným partnerom podujatia je STVR, Slovenský rozhlas. Organizátorom 33. ročníka Slávika Slovenska 2025 je Občianske združenie Slávik Slovenska.“

Našu banskoštiavnickú ZUŠ, mesto Banská Štiavnica, banskoštiavnický okres i banskobystričský kraj reprezentovala v Bratislave žiačka speváckej triedy p. riaditeľky Ireny Chovanovej Hanka Kminiaková. Vo veľmi tvrdej konkurencii Hanka Kminiaková obhájila po roku ti-

tul Strieborný slávik a na finálovom celoštátnom kole 33. ročníka súťaže Slávik Slovenska 2025 bola druhý rok po sebe strieborná. Hanka odetá v kroji z Podhoria zaspievala porote s jej predsedom maestro Petrom Dvorským dve slovenské ľudové piesne Ta išiev mój milý a A v tom našom dvore. Najlepších spevákov víťazov krajských kôl sprevádzala ľudová muzika Polun, s ktorou mali speváčikovia „zohrávku“ deň pred samotnou súťažou. Skvelé výkony, krásne kroje, profesionálna ľudová hudba i moderátorka, veselé i dojímavé piesne z každého kúta Slovenska oblažili srdcia prítomných pedagógov, rodičov, poroty. Hankin temperament, rozsah, čistota intonácie, náročný výber, prirodzený pohyb do hudby, zjav, šmrnc, úsmev i celkový umelecký dojem primáli porotu k udeleniu Strieborného slávika našej Hanke – tretiačke – už po druhýkrát. Je to nesmierna pocta a radosť, veľký dar a záväzok. Haničke zo srdca gratulujeme a ďakujeme za skvelú reprezentáciu celého banskobystričského kraja, nášho regiónu, mesta, školy. Ockovi Martinovi za odvoz, sestre Danielke za odbornú pomoc a celej rodine Kminiakovej za podporu.

Irena Chovanová

Zlaté časy na Klingeri

Pre všetkých Štiavničanov

Pamätníci majú jedinečnú možnosť, podeliť sa o svoje spomienky a osobné zážitky spojené s Klingerom. Miestom, ktoré zohrávalo významnú úlohu v športovom a spoločenskom živote. Vytvárame zaujímavý komunitný projekt obrazovo - textovú knihu. Kniha, je ideálnym nadčasovým riešením na zdieľanie príbehov a fotografií z nášho mesta.

Preto neváhajte. Pripomeňme si spoločne miesto, ktoré nám ostáva v pamäti z čias našej mladosti, ale aj udalosti, ktoré sme tu zažili. Projekt bude realizovať vydavateľstvo kníh o Slovensku, kde do redakcie môžete poslať svoje príspevky: obchod@abartpress.sk alebo telefonicky: 0911 12 13 14.

AB ART PRESS

Veronika Ivaničová tretia na Slovensku!

Majstrovstvá Slovenskej republiky staršieho žiactva 13. - 14.9.2025, sa konali na krásnom atletickom štadióne v Martine.

Dvojdnový program bezmála 600 pretekárov z celého Slovenska sľuboval veľké súboje o cenné kovy. Výpravu našich pretekárov ŠK Atléti BS tvorilo sedem pretekárov, ktorí splnili limity a nominačné kritériá.

Tréner Petro: Taký nervózny ako som bol pred štartom Veve - Ivaničovej som nebýval ani, keď som sám pretekal. Mal som veľké očakávania a sen po dlhom čase priniesť poriadnu medailu pre Banskú Štiavnicu. Veve sa nominovala na 2000m časom 7:03,05min, ktorý zabehla iba týždeň pred týmito Majstrovstvami a spomenutý čas ju katapultoval na druhé miesto Slovenských

tabuliek v st. žiačkach. Podotýkam, že Veve je stále ml. žiačka a v Marti-

ne súťažila s o tri roky staršími súperkami. Pretek samotný bol bežaný v slušnom tempe a po prvom km za 3:31min sa odčlenila šesťčlená skupina najsilnejších dievčat, no a na našu radosť Veve bola tam. Veve si udržala skvelú pozíciu do posledného kola a udržala si v cieľi parádne tretie miesto v osobnom rekorde 7:02,80min. Som nesmierne spokojný a Veve žiarila radosťou. Ešte nás čakajú Majstrovstvá kraja v Považskej Bystrici mladšieho a najmladšieho žiactva 28.9., kde pôjde dvadsať pretekárov. Chcem sa poďakovať rodičom za pomoc pri pretekoch. Pretekov sme sa mohli zúčastniť vďaka finančnej podpore z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica – ďakujeme!

Výsledky ostatných pretekárov si môžete pozrieť:

Výsledky - Atletika SK

R. Petro, predseda ŠK Atléti BS

Futbal

U11 a 10 gólová radosť

18.9.2025 vycestovali chlapci U11 na 3. kolo Miniligy do Žarnovice. O tom, že to bol výborný zápas našich chlapcov svedčí aj výsledok 10:0. Gólovo sa presadili: Ulbrík 2, Petr 2, Babiak 2, Lupták, Ihracký, Zupka, Bernát. Gratulujeme!

U9 sa teší z víťazstva

Naši chlapci z U9 cestovali do Pohronia, aby odohrali 3.kolo Miniligy ObFZ ZH. Chlapci nastrieliali 17 gólov a zvíťazili. Gratulujeme!

6 gólový výsledok pre U15B

Ďalší 6 gólový výsledok pridávajú do výsledkov naši chalani z U15. Po výbornom výkone si na domácom ihrisku poradili so súperom TJ Družstevník Jánova Lehota 6:1. Gólovo sa presadili: Ihnatiuk, Belák, Palášthy, Kuhn, Katrinec, Dávid. Gratulujeme chalani!

Kam na futbal?

27.9.

U15 – TJ Tatran Č. Balog, 10.00 h (V)

U19 – TJ Družstevník Látka, 11.00 h (V)

U13 – TJ Tatran Č. Balog, 11.45 h (V)

A-mužstvo: TJ Tatran Č. Balog, 15.00 h (V)

Bavíme sa futbalom!

FK Sitno BŠ

DOD na tenisových kurtoch Banská Štiavnica

Dňa 4.9. sme organizovali DOD v Banskej Štiavnici na kurtoch na Hornej Resle.

Deti si mohli osvojiť základy tenisových úderov a vyskúšať si rôzne ďalšie cvičenia. Nášho DOD sa zúčastnilo 18 detí z Banskej Štiavnice a okolia. Väčšina z nich s nami pokračuje v tréningovom procese.

Tešíme sa zo záujmu detí a rodičov o tenis, čomu nasvedčuje, že s nami momentálne trénuje viac ako 50 detí zo Štiavnice a okolia vo veku od 5 do

15 rokov. Naším cieľom je stále rozširovať našu členskú základňu a zlepšovať podmienky a zázemie nášho klubu. Radi privítame nových členov. Stále máme pár voľných miest pre deti vo veku od 5 do 15 rokov. 1. tréning je zdarma a nezáväzný. Raketu vieme zapožičať. Prihlásiť sa je možné na tel. č.: 0915 212 527 alebo cez naše sociálne siete: Facebook: Tenisový klub Junior

Instagram: tenisovyklub.junior

Bc. Peter Očenáš, predseda
- tréner tenisového klubu Junior

Záujmová krúžková činnosť

Centra voľného času v šk. r. 2025/2026

Atletika – deti od 4 rokov, I. a II. stupeň ZŠ, študenti SŠ

Brazílske JIU JITSU

Prípravka - 4 – 6 ročné deti

– začiatocníci, pokročilí

Mladší žiaci - 6 – 10 ročné deti

– začiatocníci, pokročilí

Starší žiaci - 11 ročné deti a staršie

– začiatocníci, pokročilí

Sebaobrana – mládež a dospelí záujemcovia nad 18 rokov

Parkour – 7-10 rokov

Rekreačný bedminton

– II. stupeň ZŠ

Florbalové ZK – I. stupeň ZŠ

Gymnastika

– začiatocníci, mierne pokročilí,

– pokročilí/tí, ktorí chodili 3 roky na gymnastiku začiatocníkov a mierne pokročilých/

Strelecký ZK – od 10 rokov

Šach – I. a II. stupeň ZŠ, študenti SŠ

Plávanie /Plavecký klub/

– I. a II. stupeň ZŠ

Volejbal – II. stupeň ZŠ

Basketbal – II. stupeň ZŠ

Výtvarný krúžok – I. a II. stupeň

Tvorivé všeličo – I. stupeň ZŠ

Legó – I. stupeň ZŠ

Kamarátka matematika

– 8. roč. ZŠ

Nebojme sa testovania – 9. roč. ZŠ

– Matematika

– Slovenský jazyk

Anglický jazyk

– 1. – 2. roč., 3. – 4. roč. ZŠ

Applause – tanečná skupina

– MŠ, Kids A, Kids B, Junior C, Can-dies, Stars, Unique

Folklórny krúžok – I. stupeň ZŠ

Hudobno-pohybový – MŠ

Tancujeme s Lenkou – MŠ

Výtvarné ZK – MŠ

Na všetky ZK sa môžu záujemcovia prihlásiť v Centre voľného času na ul. L. Svobodu 40, B. Štiavnica, č. t. 0907 598 567, 045 691 16 26, e-mail: cvcbanskastiavnica@centrum.sk, žiadosť o prijatie nájdete na web stránke: www.cvcbanskastiavnica.edupage.org. **Záujmová krúžková činnosť začína k 1.10.2025.**

Janka Machilová, CVČ BŠ

reality

■ Stredná odborná škola lesnícka ponúka na prenájom nebytové priestory (školský bufet) na elokovanom pracovisku: Kolpašská 1586/9, Banská Štiavnica. Informácie budú zverejnené na stránke školy: www.soslbs.edupage.org a na vchodových dverách do hlavnej budovy školy elokovaného pracoviska.

DONÁŠKA
AŽ K VAŠIM
DVERÁM

- POTRAVINY •
- ALKO • NEALKO •
- CIGARETY •

OBJEDNÁVKY
NA TEL. Č.: 045/692 0150

PRÍJEM OBJEDNÁVOK:
PO – PI: 7:00 DO 19:00 HOD.
SO: 7:00 DO 14:00 HOD.
NE: 7:00 DO 12:00 HOD.

POPLATOK ZA DOVOZ V BŠ: 1,- €

Inzerujte aj vy
v Štiavnických
novinách

1 slovo 0,50€
1cm² 0,70€

**POMÔŽEM S OPATROVANÍM
VAŠICH BLÍZKYCH PO 16 H. (PONDELOK
AŽ PIATOK AKO OSOBNÝ ASISTENT
ONÁKUPY, DOHĽAD, HYGIENA, KŔMENIE,
PRECHÁDZKA), 5 EUR/HOD. AJ VÍKENDY.
BANSKÁ ŠTIAVNICA A BLÍZKE OKOLIE**
KONTAKT: 0905 617 334

HĽADÁME NEHNUTEČNOSTI NA PREDAJ

POZEMKY • DOMY • BYTY
– V BANSKEJ ŠTIAVNICI A OKOLÍ

PREDÁVATE? ZAVOLAJTE NÁM
A ZÍSKAJTE BEZPLATNÉ OCENENIE.

☎ 0940 103 310

RE/MAX – SVETOVÁ SIEŤ REALITÝCH KANCELÁRIÍ

L.N.Trade Pod Sitnom

registrovaný sociálny podnik

ponúka:

- stavebnú činnosť
- murárske práce

☎ 0911 772 771

**ČISTENIE HROBOV
– BEZ CHÉMIE, ŠETRNE
A ZA DOBRÚ CENU**

Postaráme sa o hroby
vašich blízkych s úctou.

☎ 0919 361 240

Sociálna – Senior

prepravná služba Banská Štiavnica

Pre seniorov a návštevníkov
nemocnice. Pre seniorov a ZŤP.
Pre ZŤP na invalidnom vozíku

0948 460 700

Pracovná doba:

Pondelok – Piatok 6.30 – 17.00

"Darovať život máš v krvi."

8. OKTÓBER 2025

PRIMÁTORSKÁ KVAPKA KRVI

**KULTÚRNE CENTRUM,
KAMMERHOFSKÁ 1
8:00 - 10:00 HOD.**

**KONTAKT
0904 102 373
BANSKASTIAVNICA@REDCROSS.SK**

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

■ Dvojtyždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý druhý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 9:00
■ **redaktor:** Mgr. Michal Kríž ■ **redakčná rada:** Mgr. Nadežda Babiaková, Ing. Ivana Nikolajová, Mgr. Martin Ma-
charik, Mgr. Lukáš Pellegrini, JUDr. Gejza Volf ■ **jazyková úprava:** Katarína Kissová ■ **sadzba a dizajn:** Mgr. Má-
ria Sisková ■ **adresa redakcie:** Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofska 1, Banská Štiavnica,
tel.: 045 6949652, 0918 688 850, e-mail: michal.kriz@banskastiavnica.sk. Reg.č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené OZ SsRP B.Bystrica č.j. 1167/94-PTP
zo dňa 6.4.1994 ■ **vydavateľ:** Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 24 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ **evidenčné číslo:** EV 4429/11
■ ISSN 1337-8023 ■ **tlač:** Nikara, Krupina ■ **redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov!** Nevyžiadané rukopisy a fotografie
redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho pís-
omného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie.

© Redakcia Štiavnických novín

